

Samrådsredogörelse

Översiktsplan Gävle kommun år 2030 med utblick mot år 2050
Kulturmiljöprogram för norra, södra och västra kommundelarna.
20161108, rev 20161124

Sammanfattning

Samråd för Översiktsplan för Gävle kommun och Kulturmiljöprogram för norra, södra och västra kommundelarna har pågått under tiden 19 oktober – 31 december 2015. Under samrådet inkom ca 1200 synpunkter från 400 olika personer, organisationer, myndigheter etc. 38 olika möten och aktiviteter har anordnats under samrådet för att väcka engagemang, intresse och för att informera om översiktsplanens frågor samt samla in synpunkter från kommuninvånare, fastighetsägare, Gävle kommun koncern och övriga berörda.

Ca 630 personer har deltagit på informations- eller samrådsmöten för översiktsplanen.

Under samrådet har en mängd olika frågeställningar lyfts som exempelvis:

- "Var ska Gävle växa?" – val av bebyggelseriktning/ utveckling
- Gävle stads utveckling, täthet, bygga på höjden mm
- Bostadsförsörjning och god planberedskap
- Hur ska vi planera för en hållbar utveckling som tar hänsyn både till klimatförändringar såsom en social hållbarhet?
- Infrastruktursatsningar sett ur ett regionalt perspektiv
- Intressekonflikten Valboåsen – grundvattentäkten - exploatering av bebyggelse och infrastruktur
- Intressekonflikten värdefulla grönområden - exploatering
- Orternas behov av utveckling; Forsbacka, Bergby, Norrsundet och Hedesunda

Förslag till översiktsplan har nu bearbetas utifrån inkomna yttranden och ett nytt reviderat förslag finns framtaget. Processen fortsätter nu under granskningen med ytterligare ett tillfälle för dialog och möjlighet att lämna synpunkter om översiktsplanen.

Målet med översiktsplanen har varit att ta fram "paraplydokument" för hur Gävle kommun fysisk ska planeras fram till år 2030 med utblick mot år 2050. I översiktsplanen tas mål, strategier och riktlinjer fram som ska övergripande styra hur kommunen planeras. Flera av de synpunkter som kommit in efterfrågar en mer detaljerad styrning eller mer underlag. Här kommer de fördjupade översiktsplanernas roll in. Det är i de fördjupade översiktsplanerna som Gävle stads, Furuviks, Norrlandets, Avan-Fredriksskans mark- och vattenanvändning mer i detalj berörs. Under hösten 2016 har tre nya projekt startats upp som handlar om den fortsatta planeringen av Gävle stad med en Förtättnings-, omvandlings- och utbyggnadsstrategi, Infrastrukturstrategi och Grönstrategi.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Översiktsplan Gävle kommun 2030	3
Samrådets syfte	3
Handlingar och material under samrådet	3
Hur har samrådet bedrivits	3
Gävle2030 – översiktsplanens digitala informationsnav	4
Möten och aktiviteter under samrådet	4
Sammanställning av inkomna yttranden under samrådet	9
Vilka har lämnat synpunkter?	9
Vad har synpunkterna handlat om?	10
Fem snabba frågor om Gävle 2030	11
Översiktsplanen som helhet och planprocessen	15
Mål och strategier	15
Regionala perspektivet	17
Byggd miljö	18
Bostäder	21
Näringsliv och verksamheter – attraktiva platser för företagande	23
Service (skola, vård, omsorg och kommersiell service)	24
Kulturmiljö	24
Kommunikation och infrastruktur	25
Natur och friluftsliv	29
Teknisk försörjning	31
Naturresurser	34
Miljö- och riskfaktorer	37
Klimat	37
Statliga intressen – Riksentressen	38
Kust och hav	38
Besöksnäring och friluftsliv	39
Miljöfrågor kopplat till kust och hav	39
Landsbygdsutveckling i strandnära lägen	41
Ortsfördjupning för Forsbacka	43
Ortsfördjupning Hamrångebygden, Bergby och Norrsundet	46
Hamrångebygden	46
Ortsfördjupning Hedesunda	48
Miljökonsekvensbeskrivning och hållbarhetsbedömning	51
Sammanfattning av Länsstyrelsen Gävleborgs yttrande	53

Översiktsplan Gävle kommun 2030

Översiktsplan Gävle kommun 2030 är Gävle kommuns nya kommuntäckande översiktsplan. Planen ska ersätta den nuvarande kommuntäckande översiktsplanen, Översiktsplan 90.

Översiktsplan Gävle kommun 2030 syftar till att ge en övergripande vägledning av frågor som rör mark och vattenanvändningen i kommunen. Översiktsplanen ska även förtydliga förhållandet mellan andra dokument i kommunens översiktsplanering. Översiktsplan Gävle kommun 2030 fördjupar sig även inom ett antal områden, dessa är; landsbygdsutveckling i strandnära läge, kust och hav, orterna Forsbacka, Hedesunda, Bergby och Norrsundet.

Samrådets syfte

Samrådet av Översiktsplan Gävle kommun 2030 syftar till att förbättra beslutsunderlaget och att ge dem som kan bli berörda insyn i arbetet och möjlighet att påverka planens utformning. I översiktsplanens projektspecifikation beskrivs att " Framtagandet av översiktsplanen ska ske med en bred dialog med medborgare, näringsliv, grannkommuner, berörda organisationer och myndigheter".

Handlingar och material under samrådet

Handlingar som tillhör översiktsplanen är; Samrådshandling Översiktsplan Gävle kommun år 2030 med utblick mot år 2050, Miljökonsekvensbeskrivning, Kulturmiljöprogram för norra, södra och västra kommundelarna. Planeringsunderlag: Vindkraft i Gävle kommun, Landsbygdsutveckling i strandnära lägen, Ortsanalys Forsbacka, Ortsanalys Hamrångebygden och Ortsanalys Hedesunda.

Övriga handlingar och material som använts för att samråda översiktsplanen; Kortversion Översiktsplan 2030, vykort, webbkarttjänst, E-tjänst (webbenkät), hemsida på gavle.se.

Hur har samrådet bedrivits

I september 2015 beslutade kommunstyrelsen att förslag till ny översiktsplan för Gävle kommun skulle skickas ut för samråd. Samrådet på gick under tiden 19 oktober – 31 december.

Översiktsplanen har skickats ut på samråd till alla kommuninvånare, myndigheter, intresseorganisationer, föreningar mm genom:

- Utskick av analoga och/eller digitala handlingar till berörda statliga och regionala myndigheter, kommunala nämnder, förvaltningar och bolag samt större organisationer.
- Särskilt utskick till berörda fastighetsägare inom föreslagna områden för landsbygdsutveckling i strandnära läge (LIS-områden) och utredningsområden
- Annonsering av samråd med dess aktiviteter och möten har skett i
 - dagspress (GD och AB) och i lokalblad (Alla tiders Hamrångebygden, Norra Upplands lokalblad Hedesunda, Lokaltidningen Forsbacka)
 - stadstavlur
 - sociala medier på kommunens konton för Facebook samt Instagram, #gavle2030.
 - Gävle kommuns hemsida www.gavle.se

Gävle2030 – översiktsplanens digitala informationsnav

En särskild hemsida för översiktsplanen: www.gavle.se/gavle2030 har varit det digitala navet för informationsspridning. På hemsidan har funnits tider för möten och aktiviteter, nedladdningsbara handlingar, webbkarttjänst, möjlighet att lämna synpunkter via e-tjänst etc.

Webbkarttjänst

En särskild webbkarttjänst har tagits fram för översiktsplanen. I webbkarttjänsten finns bättre möjligheter att titta på kartredovisningar, interaktivt själva kombinera olika lager/skikt, läsa kopplad information mellan kartan och översiktsplanehandlingens riktlinjer. I webbkarttjänsten fanns dessutom en möjlighet att direkt komma till e-tjänsten för Lämna synpunkter.

Lämna synpunkter via e-tjänst samt Fem snabba frågor om Gävle 2030

En särskild e-tjänst för inlämning av synpunkter har tagits fram. E-tjänsten har även varit pilotprojekt för kommunens utvecklande av e-tjänster. Inbyggd i e-tjänsten har det funnits möjlighet att svara på enkäten "Fem snabba frågor om Gävle 2030". Enkäten handlar om Gävlebornas syn på viktiga faktorer för ett attraktivt boende, Gävle kommuns attraktivitet som boendekommun, utvecklingsmöjligheter samt fråga kring val av bebyggelseriktning. Enkäten finns sammanfattad under rubriken "Sammanställning av inkomna yttranden".

Möten och aktiviteter under samrådet

Under samrådet har 38 olika möten och aktiviteter anordnats dels för att väcka engagemang, intresse och informera om översiktsplanens frågor och dels för att samla in synpunkter från kommuninvånare, fastighetsägare, Gävle kommun koncern och övriga berörda. Särskilda möten har hållits i orterna där ortsfördjupningar tagits fram och som föreslås i översiktsplanen som serviceorter i kommunen.

Totalt har ca 630 personer deltagit på översiktsplanens öppna hus, workshops, informations- och samrådsmöten. Ej medräknade är besökande till de tillfälliga och bemannade utställningarna.

Fasta utställningar

På följande platser har en fast skärmutställning funnits under hela samrådstiden tillsammans med handlingar, kortversioner och vykort.

Fasta utställningar
Förvaltningshuset, Gävle kommun
Stadsbiblioteket, Gävle
Forsbacka bibliotek
Bergby bibliotek
Hedesunda bibliotek
Fyren, Norrsundet

Tillfälliga och bemannade utställningar

Sex bemannade utställningar har funnits under följande evenemang eller på platser med stora flöden av kommuninvånare. Någon beräkning av antal intresserade och besökande till skärmutställning har inte utförts.

Tillfälliga och bemannade utställningar	
När	Var
6-8/11	Bomässan, Gävle
10/11	Miljögalan, Gävle
17/11	Gallerian Nian, Gävle
18/11	Gävle central, Gävle
21/11	Valbo köpcentrum, Valbo
25/11	Stadsbiblioteket, Gävle

Utställning på Stadsbiblioteket och i Valbo köpcentrum

Öppna hus och samrådsmöten

Fyra öppna hus och fyra samrådsmöten har hållits på orterna, se tabeller nedan. Totalt har ca 110 personer deltagit på översiktsplanens samrådsmöten för allmänheten, fördelade på 69 % män och 31 % kvinnor.

”Öppna huset” var en bemannad utställning med möjlighet att diskutera och lämna synpunkter till tjänstemän. Öppna huset var mellan kl 15- 18. Totalt har ca 85 personer deltagit i Öppna hus aktiviteterna. Fördelade på 64 % män och 36 % kvinnor.

”Samrådsmöte” var ett öppet allmänt möte där ansvarig politiker hälsade välkommen. Planförslaget presenterades av tjänstemän och indelning av mötesdeltagande i grupper för en mindre workshop. I grupperna eftersträvades att både tjänstemän och politiker fanns representerade. Mötena avslutades med en summering av gruppernas diskussioner och tid för öppen frågestund.

Öppna hus		
När	Var	Deltagande
5/11	Församlingshemmet, Bergby	18 personer
9/11	Forsbacka bibliotek, Forsbacka	38 personer
11/11	Folket hus, Hedesunda	13 personer
26/11	Stadshuset, Gävle kommun, Gävle	14 personer

Samrådsmöten		
När	Var	Deltagande
5/11	Församlingshemmet, Bergby	34 personer
9/11	Forsbacka bibliotek, Forsbacka	33 personer
11/11	Folket hus, Hedesunda	36 personer
26/11	Stadshuset, Gävle kommun, Gävle	9 personer

Samrådsmöte i Forsbacka och i Bergby

Workshops

Sex workshops har anordnats med särskilda inbjudna kommunala förvaltningar och bolag, myndigheter, intresseorganisationer och byggföretag. Totalt har ca 160 personer deltagit på översiktsplanens workshopstillfällen, fördelade på 42 % män och 58 % kvinnor.

Varje workshop inleddes med en presentation av översiktsplanen därefter gruppvisa diskussioner utifrån frågeställningar med gemensam genomgång och summering.

Workshops			
När	Tema workshop	Deltagande organisationer	Deltagande antal
19/11	Översiktsplan Gävle kommun – attraktivt boende	Elever från Teknikprogrammet, Polhemsskolan	40 personer
2/12	Gävle en tillväxtmotor i regionen	Söderhamn, Sandvikens, Älvkarleby och Gävle kommuner, Gävle hamn AB, Länsstyrelsen Gävleborg	21 personer
3/12	Attraktiva livsmiljöer i en av Sveriges bästa miljökommuner	Kommunledningskontoret, Övergripande planering Näringsliv- och arbetsmarknad Samhällsbyggnad, Fysisk planering, Mark- och exploatering, Trafik och tillstånd Gavlegårdarna Gästrike räddningstjänst Gästrike Vatten Trafikverket X-Trafik, Region Gävleborg Länsmuseet	35 personer

		Naturskyddsföreningen Fastighetsägarna Prenova	
4/12	Översiktsplan Gävle kommun – hållbar utveckling	Elever från Samhällsprogrammet, Borgarskolan	16 personer
9/12	Översiktsplan Gävle kommun	Studenter från Samhällsplanerarprogrammet, Högskolan i Gävle	27 personer
14/12	Översiktsplan Gävle kommun	Ungdomsrådet	23 personer

Informationsmöten

18 informationer om översiktsplanen har hållits under samrådtiden för olika organisationer, nämnder och förvaltningar. Totalt har ca 270 personer deltagit på översiktsplanens informationstillfällen.

Informationsmöten		
När	För vem	Deltagande antal
21/10	Kommunstyrelsen	10 personer
23/10	Förvaltningschefsgrupp	10 personer
26/10	Kultur och fritid, ledningsgrupp	15 personer
28/10	Naturskyddsföreningen	15 personer
12/11	Länsstyrelsen Gävleborg	25 personer
13/11	Gavlegårdarna styrelse	15 personer
13/11	Gävle energi, ledningsgrupp	10 personer
17/11	Gavlefastigheter styrelse	10 personer
17/11	Utbildning, ledningsgrupp	10 personer
18/11	Samhällsbyggnadsnämnden	20 personer
18/11	Utbildningsnämnden	20 personer
21/11	Tillgänglighetsrådet	5 personer
24/11	Omvårdnad, ledningsgrupp	15 personer
1/12	Kommunala pensionärsrådet	20 personer
7/12	Samhällsbyggnadsförvaltningen	40 personer
8/12	Länsstyrelsen Gävleborg – Landsbygdsutveckling i strandnära lägen	5 personer
11/12	Gästrikerådet	15 personer
16/12	Moderaterna i Gävle	10 personer

Elevprojekt Teknikprogrammet Polhemsskolan

Elevernas uppgift var att under tre veckor gestalta ett bostadsområde i ett av de utpekade bebyggelseriktningarna. Hållbarhet utifrån de tre perspektiven ekologisk, social och ekonomisk hållbarhet och uppsatta mål i översiktsplanen skulle bära förslaget. Eleverna byggde fysiska arbetsmodeller av förslaget. Ett eller flera byggnader presenterades också med modell i större skala. Eleverna presenterade även förslaget i en rapport. En mycket trevlig vernissage hölls i Polhemsskolans entréhall där representanter från Samhällsbyggnad och kommunledningskontoret deltog och kritiserade förslagen. Mycket engagerade elever och lärare resulterade i mycket fina projekt, presentationer och diskussioner.

Elevprojekt Teknikprogrammet Polhemsskolan

Sociala medier

En del i målsättningen och strategin för användande av sociala medier har varit att locka ungdomar till att lämna synpunkter. Via Gävle kommuns facebookkonto har vi nått ut till 70 000 mottagare under samrådtiden. Cirka 3000 av dessa har interagerat, dvs sett, läst och agerat på vår information (dela information, klicka sig vidare till gavle.se, gilla eller kommenterat). Det är en interaktionsgrad på 4 % vilket är mycket högt. Branschstandard är 1-2 %. Intressant är också att 9 av 10 interaktioner sker via mobiltelefonen eller surfplattan.

Lyckades vi attrahera yngre målgrupper? När det gäller räckvidd och engagemang via sociala medier är svaret ja. Över 80 % av all trafik från Facebook har utgjorts av personer under 45 år, varav ca 60 % var under 35 år och en tredjedel var personer under 25 år.

Ca 30 % av de som lämnat synpunkter via e-tjänsten uppger sociala medier som informationskanal och kontakt till översiktsplanen. En ökad informationskanal mot unga återspeglas även i en stor andel unga som lämnat yttranden. Ca 39 % av inlämnade yttranden via e-tjänsten är under 25 år.

Sammanställning av inkomna yttranden under samrådet

Totalt har ca 400 yttranden lämnats in under samrådet fördelade från ca 50 myndigheter, företag, intresseorganisationer och ca 350 privatpersoner. Yttranden har innehållit ca 1200 synpunkter som kommunen har hanterat.

I detta avsnitt redovisas och kommenteras inkomna synpunkter. Synpunkterna är kort sammanfattade och samlade kring olika frågeställningar. För att läsa mer hänvisas till bilagan Sammanställning av samrådsyttranden och till de enskilda fullständiga inkomna synpunkter som finns tillgängliga hos Gävle kommun. Synpunkter inkomna efter samrådet kommer redovisas i kommande granskningsutlåtande. I anslutning till synpunkterna finns Gävle kommuns kommentarer som redovisar sammanfattat vilka bearbetningar som gjorts i nu aktuell granskningshandling för översiktsplanen.

Redovisningen av inkomna synpunkter börjar med en redovisning av webbenkätens fem snabba frågor om Gävle 2030. Därefter följer en redovisning av inkomna synpunkter som följer översiktsplanförslagets disposition, det vill säga med samma kapitelindelning. Därefter följer en sammanfattning av länsstyrelsen samrådsyttrande med Gävle kommuns kommentarer.

Vilka har lämnat synpunkter?

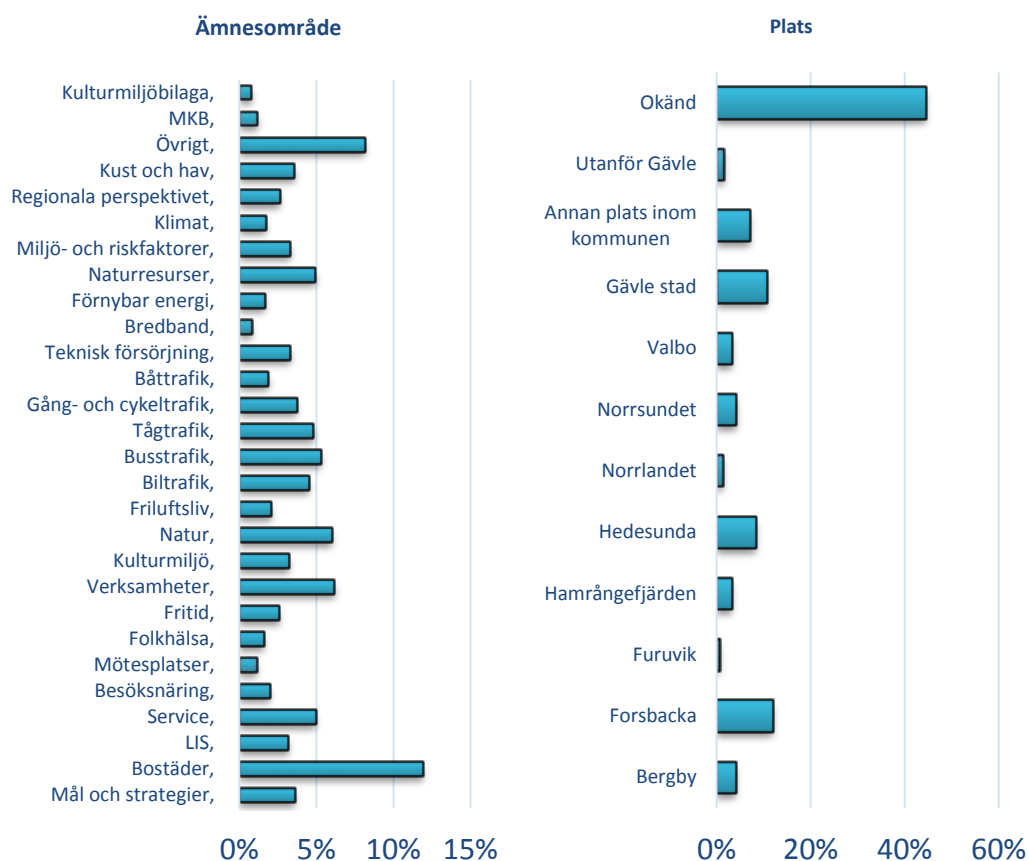
Följande myndigheter, nämnder, kommunala bolag, andra kommuner, företag, intresseorganisationer och föreningar har under samrådet skickat in synpunkter på översiktsplanen:

Namn	Typ	Namn	Typ
Försvarsmakten	Myndighet	Föreningen Hyttan Axmar bruk	Intresseorganisation, förening
Länsstyrelsen Gävleborg	Myndighet	Gävle Fågelklubb	Intresseorganisation, förening
Region Gävleborg	Myndighet	Hamrångegruppen	Intresseorganisation, förening
Svenska kraftnät	Myndighet	Hembygdsföreningen Gävle Gille	Intresseorganisation, förening
Trafikverket	Myndighet	Svenska kyrkan Gävle	Intresseorganisation, förening
Gavlefastigheter	Gävle kommunkoncern	Jordens Vänner Södra Norrland	Intresseorganisation, förening
Gavlegårdarna	Gävle kommunkoncern	Lundens stugförening	Intresseorganisation, förening
Gästrike Räddningstjänst	Gävle kommunkoncern	Naturskyddsföreningen	Intresseorganisation, förening
Gästrike Vatten AB	Gävle kommunkoncern	SPF Seniorernas föreningar i Gävle	Intresseorganisation, förening
Gästrike Återvinnare	Gävle kommunkoncern	Länsmuseet Gävleborg	Intresseorganisation, förening
Gävle Energi	Gävle kommunkoncern	LRF, lokalavdelning Valbo- Hille	Intresseorganisation, förening
Gävle Hamn AB	Gävle kommunkoncern	Yimby Gävle	Intresseorganisation, förening
Kultur- och fritidsnämnden	Nämnd	Falu kommun	Kommun
Näringslivs och arbetsmarknadsnämnden	Nämnd	Hudiksvalls kommun	Kommun
Omvårdnadsnämnden	Nämnd	Sandvikens kommun	Kommun
Samhällsbyggnadsnämnden	Nämnd	Söderhamns kommun	Kommun
Utbildningsnämnden	Nämnd	Tierps kommun	Kommun
Centerpartiet	Politik	Älvkarleby kommun	Kommun
Gävle Moderata partiförening	Politik	Bergvik Skog AB	Företag
KTR Tillgänglighetsgruppen	Politik	Jernhusen	Företag

Miljöpartiet de gröna Gävle	Politik	Mackmyra bruk	Företag
Vänsterpartiet Gävle	Politik	Netbuss Stadsbussarna AB	Företag
Forsbacka Socialdemokratiska förening	Politik	Norrsundet Hamn AB och Swedgas AB	Företag
		Vattenfall Eldistribution AB	Företag

Vad har synpunkterna handlat om?

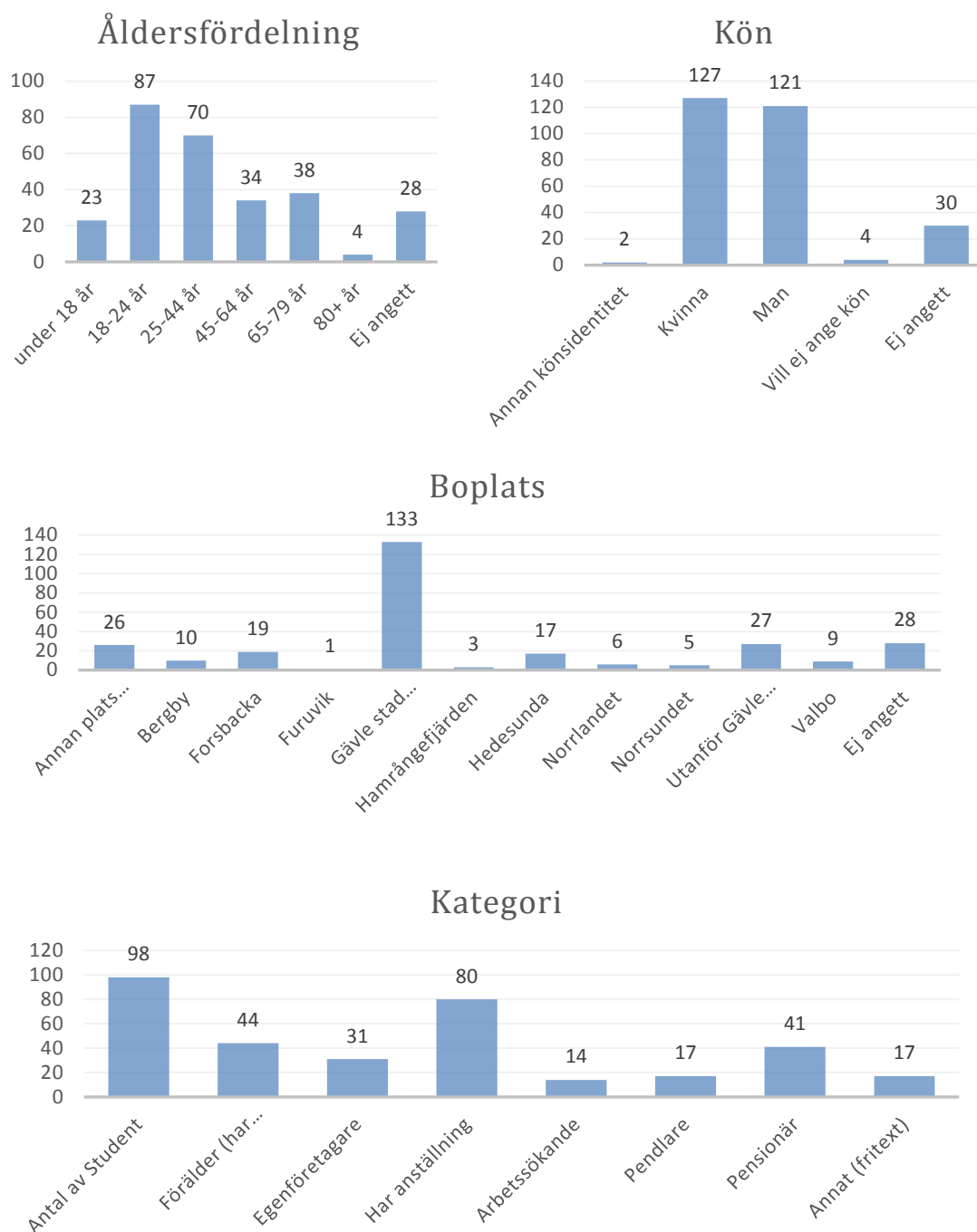
En fördelning över inkomna synpunkter har gjorts på plats och ämnesområde, där en synpunkt kan beröra flera ämnesområden. Många synpunkter berör inte en specifik plats, och är därför kategoriserad som okänd.

Fem snabba frågor om Gävle 2030

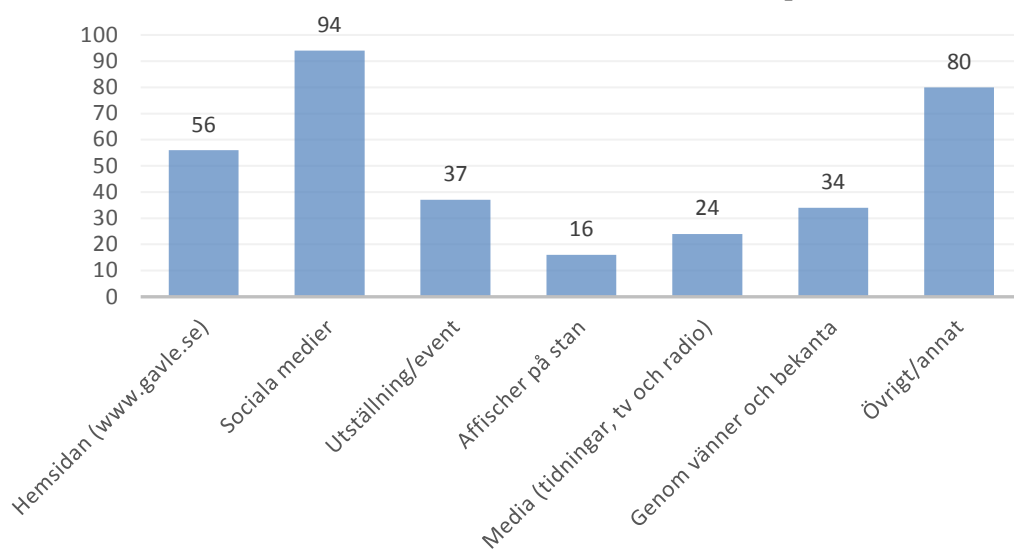
Under samrådet gavs möjligheten att lämna in synpunkter via webben i kommunens E-tjänst. E-tjänsten bestod av en webbenkät bestående av frågor om personen och fem snabba frågor intressanta för arbetet med översiktsplanen. Samma frågor har i pappersformat lämnats ut på plats vid träffar med allmänheten. Resultatet från webben och pappersformat har slagits samman i denna sammanställning.

Om person:

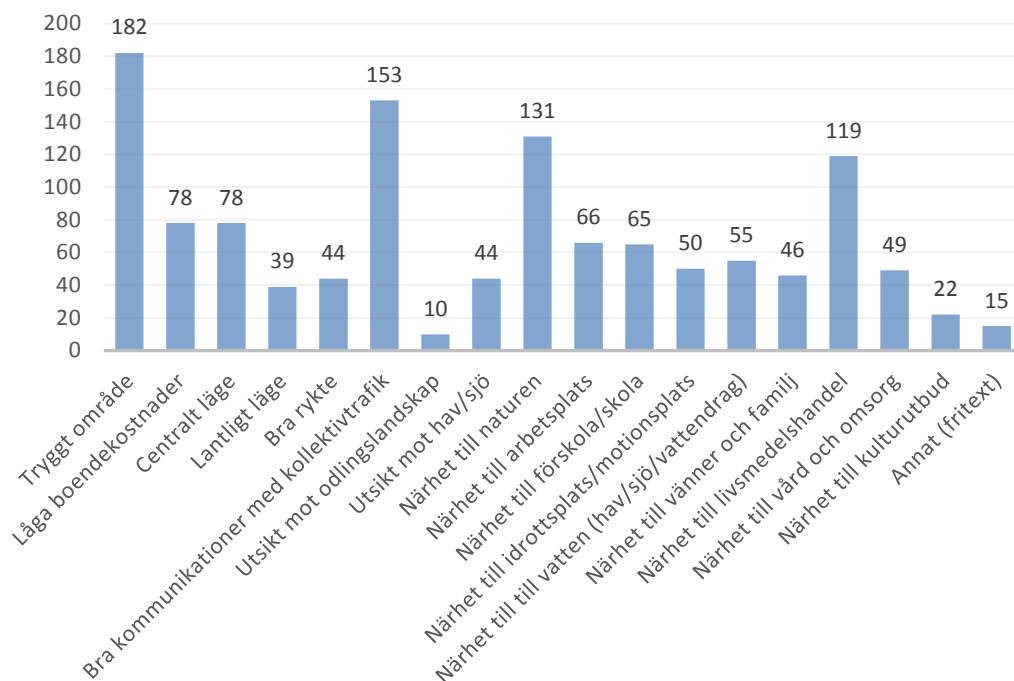

Fem snabba frågor:

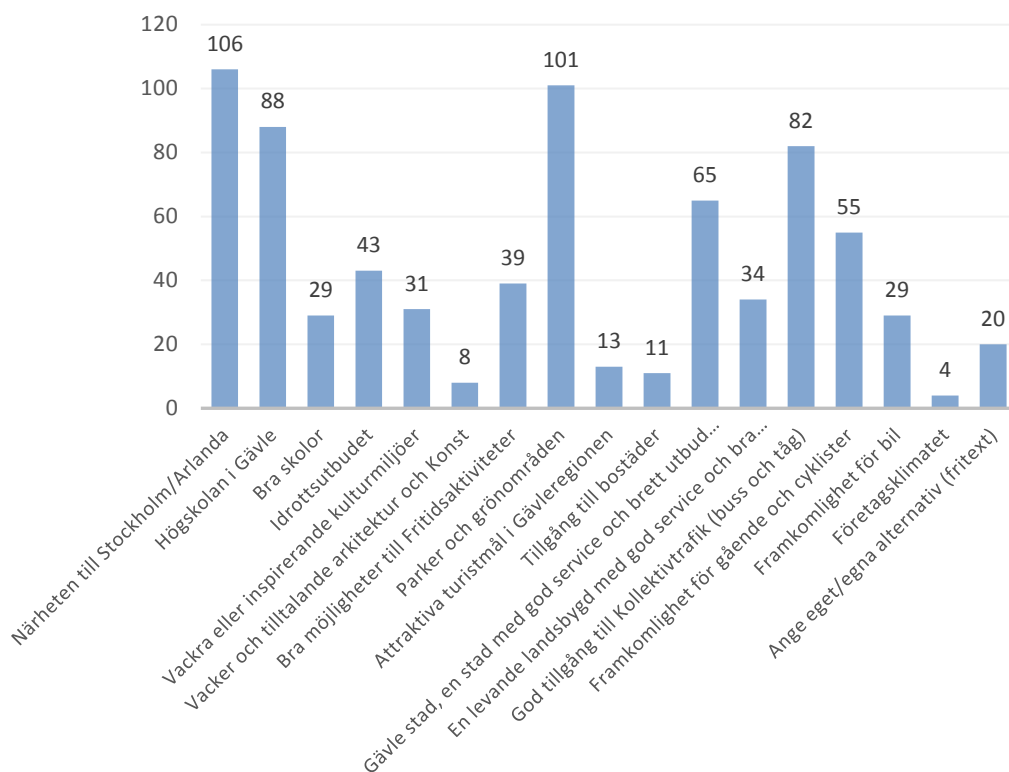
1. Hur kom du i kontakt med översiktsplanen?

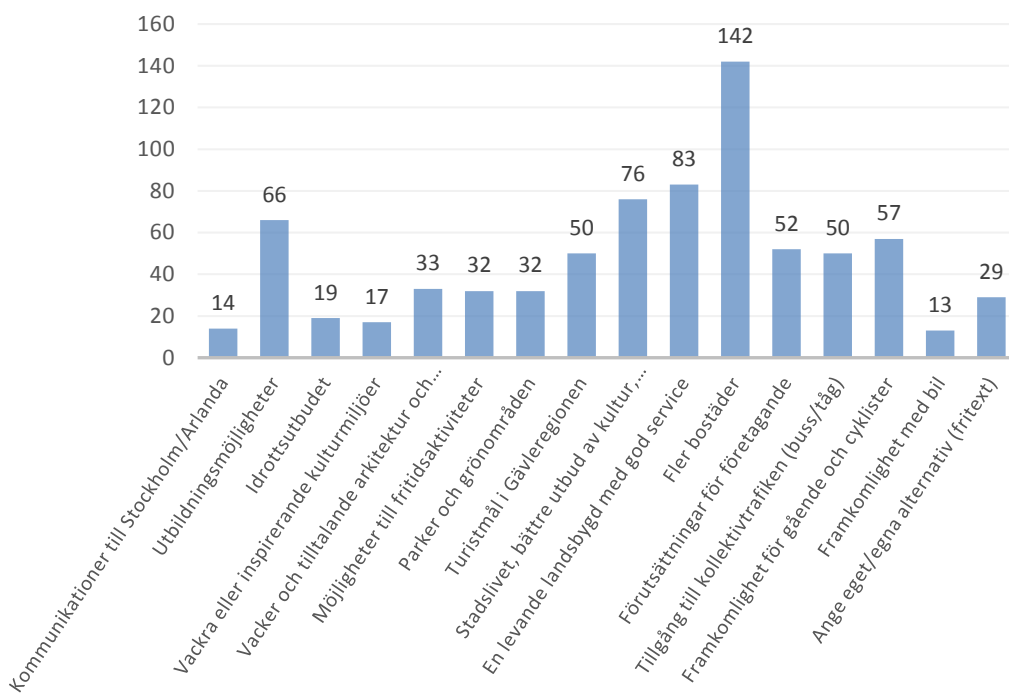
2. Vilka är de fem viktigaste faktorerna för ett attraktivt boende för dig?

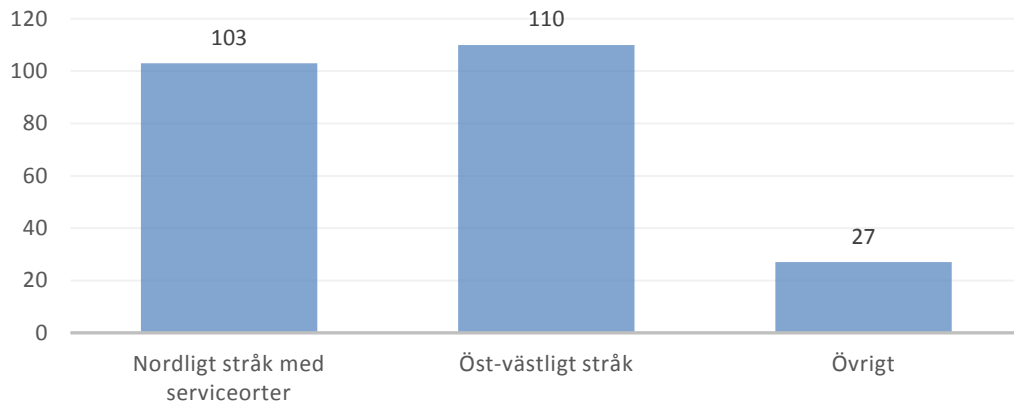
3. Vilka är Gävle kommuns tre styrkor enligt dig?

4. Välj tre områden som bör förbättras i Gävle kommun enligt dig?

5. Var ska Gävle växa? Vilken av utbyggnadsriktningarna föredrar du?

Översiktsplanen som helhet och planprocessen

Generellt uttrycks i yttrandena en positiv bild av översiktsplanen och av samrådet.

Länsstyrelsen, Hembygdsföreningen Gävle Gille anser översiktsplanen vara ett välarbetat och omfattande dokument. **Sandvikens kommun** anser att flera perspektiv som de uppfattar är centrala för en hållbar samhällsutveckling finns med.

Gävle energi, Gavlegårdarna, Nettbuss tillsammans med flera privat personer anser att översiktsplanen ger en bra och positiv samlad bild av Gävle framtida planering. "Bra hur Gävle utvecklas – det andas framtidstro" uttrycks av en privatperson.

Men det finns även synpunkter som handlar om vad som borde förstärkas och kompletteras i översiktsplanen. **Gavlegårdarna** anser planen är mer än en vision är en plan. **Naturskyddsföreningen** anser att planen inte tar den omställning som krävs riktigt på allvar. **Samhällsbyggnadsnämnden** saknar ett genomförandedokument som kan slå fast var utbyggnaden de närmaste åren ska prioriteras.

Gästrike vatten, Nettbuss, Jernhusen lyfter fram positiva synpunkter om planprocessen och samrådsförfarande. En privat person tycker att samrådet och medborgardialogerna borde utvecklas med studiecirkel samt att det är positivt och värdefullt att ett stort planplanmaterial ligger på nätet och kan studeras ingående på olika detaljeringnivåer.

Gävle kommuns kommentar:

En genomförandeplan för översiktsplanen kommer tas fram parallellt med granskningsskedet och kommer antas tillsammans med översiktsplanen. Genomförandeplanen kommer samla det fortsatta arbete som översiktsplanen pekar på för att översiktsplanens mål och förslag ska uppnås.

Mål och strategier

Generellt så förs positiva synpunkter fram om översiktsplanen mål från **Gästrike Återvinnare, Gavlefastigheter, Samhällsbyggnadsnämnden, Yimby Gävle, Naturskyddsföreningen, Gavlefastigheter** saknar dock mer konkreta strategier och utpekande av markanvändning på kartor. **Gästrike Återvinnare, Näringsliv och Arbetsmarknadsnämnden** lyfter vikten av att översiktsplanen kopplas ihop och stödjer andra strategiska styrdokument som Miljöstrategiska programmet, Avfallsplanen och turismstrategin Gästbok Gävle. **Samhällsbyggnadsnämnden** tycker att målen är bra men att planen borde kompletteras med ett tydligare resonemang om kvalitet. **Naturskyddsföreningen** önskar en tydligare plan för hur målen ska förverkligas, starkare skrivningar samt att de förslag som uppenbart strider mot målen plockas bort.

En privat person lyfter behovet av mätbara och långsiktiga uthållighetsmål (2050) för bebyggelseutveckling ifråga om klimatpåverkan, energieffektivitet, vatten- och avloppslösningar etc. En annan ställer sig frågan hur de 17 hållbarhetsmålen som antogs i år av FN kan översättas till ÖPL samt hur klimatavtalet i Paris 2015 ska realiseras i vår kommun 2030- 2050?.

Måluppfyllelse, målkonflikter och synergieffekter

Länsstyrelsen anser att de målkonflikter som uppstår i växande stad med anspråk på naturresurser i anspråk och påverkan av en ökad befolkning bör belysas, både i planhandlingen och i miljökonsekvensbeskrivningen. De saknar förtydligande avseende intressekonflikten mellan förtätning och klimatsäkring. **Älvkarleby kommun** anser att det är oklart hur målkonflikter ska hanteras - en tillväxtmotor i regionen kontra en av

Sveriges bästa miljökommuner. **Gästrike vatten** anser att det finns behov av att tydliggöra hur olika mål och strategier samspekar och motverkar varandra.

Mål: Gävle en av Sveriges bästa miljökommuner med hållbar tillväxt.

Gavlefastigheter anser att de klimat- och miljömål som ställts är bra men att det är viktigt att en samlad plan tas fram och att kommunens investeringsbudget synkas för att svara upp mot ambitionshöjningen.

Naturskyddsföreningen anser att det övergripande målet Gävle en av Sveriges bästa miljökommuner bör genomsyra hela översiktsplanen och kompletteras med en sammanfattning om hur de olika delarna i översiktsplanen bidrar till målet Gävle en av Sveriges bästa miljökommuner. **LRF lokalavdelning Hille-Valbo** ställer sig frågandes till om Gävle kommun kan leva upp till målet att vara en av Sveriges bästa miljökommuner där man värnar om och utvecklar biologisk mångfald, värdefull natur- och kulturmiljö och jordbruksmark. Förslaget till ÖP 2030 är inom jordbruksområdet är väldigt motsägelsefullt. **Vänsterpartiet, Miljöpartiet de gröna, Naturskyddsföreningen** ställer sig frågandes till målnamnet "hållbar tillväxt" .

En privatperson framför att målet borde formuleras om till att inom Gävle kommun skall vara inga utsläpp av fossil kol till 2030 och på sikt noll utsläpp av växthusgaser.

Mål Attraktiva livsmiljöer i stad och på landsbygd

Utbildningsnämnden, Naturskyddsföreningen, Vänsterpartiet, Miljöpartiet de gröna anser att perspektivet social hållbarhet skulle kunna utvecklas i ÖP 2030 och ännu mer medvetet få styra en del av den planering som skisseras. **Gavlefastigheter** ser att översiktsplanens befolkningsutveckling ställer krav på fortsatt utbyggnad av kommunal service vilket också måste beaktas i fortsatta arbetet med kommunens investeringsplanering. **Miljöpartiet de gröna** anser att en landsbygdsstrategi ska kopplas till ÖP. **Yimby Gävle** anser att principerna stämmer ganska väl överens med UN-Habitats fem principer för en hållbar stadsplanering. En av dessa principer säger att tätheten i ett bebyggt område bör vara åtminstone 15000 invånare per kvadratkilometer. Så hur ligger då Gävle till?

Mål Gävle en tillväxtmotor i regionen

Älvkarleby kommun tycker att förslag till översiktsplan är tillväxtinriktat med en tydlig regional prägel. Det är särskilt positivt att Gävle kommun tar på sig ett regionalt ledarskap då detta leder till tillväxt för hela regionen. **Söderhamns kommun** anser att flertalet av riktlinjerna för Gävle som tillväxtmotor, är angelägna och som också har bäring på Söderhamns kommun. **Gavlefastigheter** föreslår att visionen om att Gävle år 2030 har ett bra företagsklimat skulle kunna kompletteras med mer konkreta strategier. **Vänsterpartiet Gävle** anser att ordet i målnamnet "tillväxtmotor" bör ändras till order "motor".

Befolkningsmålet 120 000 invånare år 2030

Hudiksvalls kommun anser att det är angeläget för hela länet att Gävle kommun och Gävle stad växer. Närheten till en större stad medverkar till urbana kvaliteter även i omkringsliggande kommuner. **Älvkarleby kommun** tycker att målbilden om befolkning bör kompletteras med ett för andel arbetsplatser i relation till befolkningen. **Samhällsbyggnadsnämnden** anser att befolkningsmålet bör omformuleras till planeringsberedskap samt efterfrågar en tydligare beskrivning av vad en befolkningsökning till 120 000 invånare 2030 får för konsekvenser för service och infrastruktur, så som skolor, kollektivtrafik m.m. Det är önskvärt om planen pekar ut

kvalitativa mål för befolkningsökningen. **Naturskyddsföreningen, Miljöpartiet de gröna** anser att en ökad befolkningsutveckling inte är i sig ett mål att sträva efter.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplanens mål och strategi kapitel har förtydligats med en översyn av strategier för Socialt hållbara livsmiljöer och Landsbygdsutveckling. En figur har lagts till som förtydligar sambanden mellan mål, strategi och riktlinje.

Måluppfyllelsen för miljökvalitetsmål och regionala miljömål har förtydligats samt en beskrivning har kompletterats angående FN hållbarhetsmål Agenda 2030 kopplats. Översiktsplanen har generellt förtydligats i text ang mål- och intressekonflikter. Kopplingen mellan andra strategiska styrdokument har förtydligats under respektive berört kapitel.

Målnamnet "Gävle en av Sveriges bästa miljökommuner med hållbar tillväxt" har getts namnet "Gävle en av Sveriges bästa miljökommuner med tillväxt i hållbar riktning". Befolkningsmålet om 120 000 invånare ligger kvar som mål.

Sociala hållbarhetsperspektivet har lyfts fram i översiktsplanen. Strategin det goda livet har bearbetats. Parallellt med översiktsplanearbetet bedrivs ett framtagande av ett program för social hållbarhet. Ambitionen är att det ska finnas starka kopplingar mellan dessa styrdokument.

Regionala perspektivet

Gävle som tillväxtmotor, stad kontra landsbygd

Hudiksvalls kommun tycker att begreppet "region" är vagt definierat i ÖP och lyfter fram tre regionala perspektiv som är extra viktiga – Gävle som motor i länet, Gävle som motor i FA-regionen, Gävle som del men inte motor i Stockholmsregionen. Gävle måste balansera dessa olika roller. **Söderhamn kommun** saknar kommunerna norr om Gävle i den regionala kartan. **Naturskyddsföreningen** saknar den lokala livsmedelsförsörjning, det mest grundläggande regionala sambandet saknas helt.

Sandvikens kommun med flera privat personer lyfter fram att Gävle och Sandviken ska närma sig varandra och att städerna är varandras bostadsmarknader. Sandvikens egna ÖP kommer att peka ut området mellan Sandviken och Forsbacka som utvecklingsbart. Flera privatpersoner framför att Gävle ska närma sig Stockholm.

Falu kommun lyfter att sambandet Gävle-Sandviken-Hofors kan utvecklas och jämför med Falun-Borlänge regionen. **Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden** instämmer i Gävles roll som tillväxtmotor i Gävleborg samt stark förankring mot Stockholmsregionen men har invändningar mot FA-regionens geografiska utblickar söderut. Förtydligande behövs!

Utbildning

Utbildningsnämnden framhåller Gävles roll som utbildningsort för hela regionen i den fortsatta planeringen. Hudiksvalls kommun är positiv till satsningar på högskolan.

Trafik och kommunikation

Hudiksvalls, Söderhamns och Sandvikens kommuner lyfter fram vikten av goda kommunikationer och stödjer förslagen till ny ostkustbana och nya regionala tågstationer som främja pendlingen mellan kommuner.

Turism

Söderhamns kommun, Föreningen Hyttan Axmar bruk tycker att det är positivt att kusten lyfts fram som gemensam regional tillgång för bl a besöksnäringen.

Sandvikens kommun önskar samarbete med Gävle kommun kring vattenkvaliteten, friluftsliv, båtliv, fiske och skridskoåkning i Storsjön, Öjaren och Dalälvsområdet.

Bostadsförsörjning

Älvkarleby kommun mottar positivt ambitionen om att samarbeta kring bostadsförsörjningsfrågor.

Gävle kommuns kommentar:

Regionala kartan har omarbetats samt getts en geografisk avgränsning som även inkluderar Söderhamns kommun. Avsnittet har kompletterats ang regional/lokal livsmedelsförsörjning.

Byggd miljö

Principer för bebyggelseutveckling

Samhällsbyggnadsnämnden, Moderata partiföreningen anser att det är mycket positivt att koncentrera ökningen till staden för att skapa en hållbar tät stad med god service och infrastruktur. **Samhällsbyggnadsnämnden och flera privatpersoner** anser att det är bra att satsa på serviceorterna i kommunen, t ex Hedesunda, Forsbacka och Bergby. **Gävlefastigheter** anser att genom att i första hand förtäta med bostäder i befintliga tät- och serviceorter som har en minskande befolkning kan vi använda befintliga samhällsstrukturer och inte behöva bygga nytt. Många privatpersoner lyfter fram att byggnationen ska ske genom förtätning.

Vänsterpartiet Gävle stödjer översiktsplanens modell med förtätning och ett starkt centrum, pärlband och noder längs med kollektivtrafikstråk på redan utnyttjad mark.

Naturskyddsföreningen, Jernhusen, Jordens vänner delar kommunens inriktning att satsa på bebyggelseutveckling i kollektivtrafknära lägen. **Region Gävleborg** anser att vid val mellan utbyggnad i nordligt eller östvästligt stråk bör stor hänsyn tas till kollektivtrafikens förutsättningar

Gästrik vatten anser att en koncentrerad bebyggelse inom eller nära verksamhetsområdet för VA-tjänsten är önskvärt att eftersträva.

Flera remissvar lyfter fram behov av prioriteringar av utbyggnad och genomförande som **Länsstyrelsen, Centerpartiet och Samhällsbyggnadsnämnden**.

Centerpartiet och enstaka privatpersoner saknar detaljerade förslag till var bostadsbebyggelse är lämplig.

Vänsterpartiet vill att översiktsplanen ska kompletteras med att redovisa strategiska områden för markförvärv. Kommunala strategiska markförvärv är viktig för kommunens utveckling

Målkonflikter och avvägningar mellan intressen – Gävle Valboåsen

Länsstyrelsen vill särskilt lyfta fram riskerna som planerad bebyggelseutveckling på och i anslutning till Valboåsen kan innebära för dricksvattenförsörjningen.

Gavlegårdarna ser behov av att redovisa tydligare konflikter och avvägning mellan intressen. Behov av djupare utredning kring Valboåsen (grundvattentäkt) - exploatering. **Gävle hamn** framför att all landbaserad trafik till och från Fredriksskans passerar i direkt anslutning till Gävle kommuns vattentäkt. Frågan hur vi i kommunen kan planera för att långsiktigt bygga bort eller minimera riskerna för vattentäkten (fysiska barriärer, trafikstyrning, trafikreglering, alternativa täkter) är en mycket viktig fråga för Gävle Hamn, då den är styrande även för hur hamnen kan utvecklas och växa på ett hållbart och säkert sätt. **Naturskyddsföreningen** anser att exploatering inte får ske så att Valboåsens grundvatten skadas.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplanen och planeringen kring ostkustbanan, Kungsbäck, Sjukhusområdet i Gävle har tydligt lyft fram intressekonflikterna mellan exploatering och dricksvattenförsörjningen. Gävle- Valboåsens fysiska yta är inte bara intressant för sina vattenresurser utan även för att platserna har strategiska lägen för utveckling av näringsliv, service, kommunikationer och bostäder. I översiktsplanens riktlinje finns tydligt Gävle kommuns avvägning mellan vattenresursen och framtida exploatering och markanvändning. Där exploateringen endast får komma tillstånd om den inte negativt kommer att påverka vattentäkten.

Målkonflikter och avvägningar mellan intressen – tätortsnära värdefulla grönområden

Naturskyddsföreningen anser att översiktsplanen bör innehålla tydliga riktlinjer för hur grönområdena skall skyddas från exploatering. **Vänsterpartiet Gävle** poängterar vikten av att garantera grön- och vattenområden och öppna ytor. Det är mycket viktigt att bevara värdefulla grönområden som en resurs för friluftsliv i anslutning till ny bebyggelse.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplanen lyfter fram behovet av sammanhängande grönstruktur, närhet till grönska från bostad, skola och förskola samt har riktlinjer kring bevarande och skydd av grönområden. Parallellt med översiktsplanens granskningskede utarbetas också en Grönstrategi.

Val av bebyggelseriktning

Öst-västligt alternativ

Föredrar ett öst-västligt alternativ: Vänsterpartiet, Forsbacka-Socialdemokraterna, Gävles Moderata partiförening, Utbildningsnämnden, Gävle Energi, Gävle fastigheter, Gavlegårdarna, Sandvikens kommun, Älvkarleby kommun, Mackmyra bruk, Naturskyddsföreningen.

Fördelar som lyfts är:

Sandvikens kommun anser att ökad bebyggelse och befolkning i området innebär att det är lättare att förbättra och samordna teknisk försörjning och kommunikationer mellan kommunerna. Fler personer innebär även att utökad service kan bli aktuell i området. **Älvkarleby kommun** anser att stråket är att föredra ur ett tillväxt och näringslivsperspektiv. En utveckling av Furuvi skapar bra förutsättningar utifrån boendekvaliteter som omfattar både stationsnära och vattennäraläge. **Falu kommun** anser att det öst-västliga alternativet ger bättre underlag för den planerade regional

tågstationen, Gävle västra. Den nya stationen förbättrar pendlingsmöjligheterna Dalarna FalunBorlänge och Gävle. **Utbildningsnämnden** ser minst negativa konsekvenser med ett öst-västligt alternativ och stämmer med dagens tillgång till skollokaler.

Gävle Energi ser de största fördelarna gällande fjärrvärme i Öst-västlig riktning.

Gävles Moderata partiförening lyfter fram att staden ska växa mot de stora tillväxtområdena i Sverige, Stockholm – Uppsala. "Vi ska hjälpa Stockholm att växa."

Gavlegårdarna ser att alternativet ur infrastruktur och ekonomiska aspekter är det förmånligaste alternativet. **Vänsterpartiet** förordar **öst-västliga stråket**, men anser även att kommunen måste utvecklas norrut för att motverka avfolkning.

Forsbacka-Socialdemokraterna förordar det öst-västliga stråket. Forsbackas invånarantal ligger i det lägsta laget för att vi skall vara säkra på att kunna behålla vår affär, som även fungerar som post, apotek och ansvarar för bensinpumparna.

Nackdelar som lyfts fram:

Länsstyrelsen och privatpersoner lyfter fram vikten att ta hänsyn till Norrlandets kulturmiljöer och Valbos jordbruksmarker. **Länsstyrelsen och Gästrikens Vatten** lyfter att ett västligt stråk kan ge konflikter med Gävle-Valboåsen.

Trafikverket vill flagga för den kapacitetsbrist som redan börjar märkas efter i synnerhet vägstråken E16 och väg 76.

Nordligt alternativ

Föredrar alternativ Nordligt med serviceorter: **Trafikverket, Svenska kyrkan**

Fördelar som lyfts fram:

Flera privatpersoner lyfter fram de attraktiva lägen som finns i Nordligt stråk samt att gamla E4 an och järnväg genom hela området möjliggör effektiva och miljörätta transporter.

Nackdelar som lyfts fram:

Gävle Energi ser att utbyggnad av fjärrvärme är svårt i Åbyggeby, Forsby, Björke. En privat person lyfter fram att de större handelsetableringar närmare (kortare transporter) en bebyggelseutveckling i östvästlig stråk.

Förslag på andra alternativa riktningar

Privatpersoner har lämnat förslag på andra stråk som Nord-västligt stråk, Nord-östligt (kustnära), Sydligt stråk, Nordligt mot Björke och Trödje (serviceort).

Centerpartiets eget förslag till bebyggelseriktning, i centrala staden till 6 500 – 7000 bostäder och att resterande del av kommunen erhåller 3 500 – 4 000 bostäder

Gästrikens vatten bedömer att en Utbyggnad i nordligt och östligt stråk utgör lägst risk för dricksvattentäkten/grundvattenresursen.

Gävle kommuns kommentar:

I översiktsplanen redovisas nu ett förslag hur Gävle kommun utveckling ska ske till år 2030. Förslaget utgår till stora delar från samrådshandlingens alternativ Öst-västlig stråk.

Gävle stads bebyggelseutveckling

Naturskyddsföreningen vill att staden ska byggas ut med hög samhällsservice och kollektivtrafik. Undvik urban sprawl. **Yimby Gävle** lyfter fram exempel på många olika platser att förtäta och utveckla inom staden. **Hembygdsföreningen Gävle Gille** framför att Strömvallenområdet inte ska bebyggas med bostäder. Strömvallen behövs för bla skolornas idrott eller för högskolan. **Naturskyddsföreningen** lyfter idén om att utveckla några av de nya stadsdelarna så att de blir verkligt nyskapande, t.ex. med nollenergihus, egen elproduktion med småskalig vindkraft, odling och närservice liksom integrerade arbetsplatser. **Många privatpersoner** lyfter fram möjligheten att bygga genom förtätning i Gävle stad och att bygga på höjden.

Gävle kommuns kommentar:

Många synpunkter handlar om stadens utveckling och hur staden ska kunna inrymma 8000 nya bostäder. Den fördjupade översiktsplanen för Gävle stad 2025 svarar inte helt på Översiktsplan för Gävle kommuns mål, strategier och riktlinjer. Vi ser behov av att göra en översyn av fördjupningen och uppdrag har redan beslutats av Kommunstyrelsens samhällsbyggnadsutskott om att en Förtättnings-, omvandlings- och utbyggnadsstrategi för staden ska tas fram. Uppdrag har även getts för framtagande av en Infrastrukturstrategi samt Grönstrategi. Strategierna kommer utgöra tematiska tillägg till översiktsplanen för staden och ska svara på frågor om stadens utveckling och behov av infrastruktur och grönstruktur samt var och hur de 8 000 bostäder ska byggas. I det arbetet kommer översiktsplanens riktlinjer kring funktionsblandning, utveckling av stadens stationsnära och kollektivtrafikhärlägen, närhet till grönska att tas vidare.

Bostäder

Behov av en bra bostadsförsörjning och ökad planberedskap för bostäder

Länsstyrelsen vill särskilt lyfta fram vikten av framtida bostadsförsörjning och integration av nyanlända. **Gavlegårdarna** och flera privatpersoner ser behovet av en högre planberedskap för bostäder. **Omvårdnadsnämnden** vill särskilt lyfta vikten av att inför val av nyetablering av bostadsområden säkerställa en att det finns en fungerande infrastruktur. **Naturskyddsföreningen** tycker att kommunen ska styra hårdare för att blanda olika boendeformer (hyresrätter, bostadsrätter) med handel. **SPF Seniorernas föreningar i Gävle** och fler privatpersoner framför att fler bostäder av olika slag för äldre måste byggas. Flera **privatpersoner** trycker på behovet av att bygga bostäder för alla, öka mångfalden av områden i olika lägen och att blanda olika bostadsformer.

Gävle kommuns kommentar:

Att öka bostadsbyggnationen och skapa integration är stora utmaningar i framtida kommunens utveckling. Översiktsplanen uttrycker riktlinjer kring blandade bostadsformer i bostadsområden, funktionsblandning och nya mål har satts för bostadsproduktion i målsättningarna för ett nytt bostadsförsörjningsprogram.

Serviceorter och landsbygdsutveckling

Utbildningsnämnden anser att det är bra att vissa centralorter utpekas som serviceorter. **Miljöpartiet de gröna** och flera **privatpersoner** vill att kommunen satsar mer aktivt på att utveckla de serviceorter som idag har minskande eller stillastående befolkning och riskerar att tappa i service och institutioner. **Miljöpartiet de gröna** ser ett behov av att tydligare koppla samman strategier för en god utveckling på landsbygden vad det gäller näringsliv, arbetstillfällen och boendemöjligheter med ÖP.

Gästrike Vatten ser gärna att man förtätar och exploaterar i samband med utbyggnad till de omvandlingsområden som finns i utbyggnadsplanen, Åbyggeby, Norrlandet, heliga landet, Furuviik, Vårviik, Sikvik. Fler **privatpersoner** lyfter fram behovet av utveckling av småorter längs gamla E4an, Trödje, Björke, Säljemar, Hillevik och möjlighet att kunna utveckla en pendeltågslinje på befintlig järnväg när ny byggs väster om E16.

Behov av tätare kollektivtrafik och förbättrade cykelmöjligheter mellan serviceorterna och Gävle city framförs av privatpersoner.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplan har efter samrådets justerats och den bebyggelseutveckling som föreslås utgår till stora delar med samrådets alternativ öst-västliga stråk. Större andel av bebyggelse på landsbygden ska i första hand ske i serviceorterna. Översiktsplanen lyfter särskilt fram serviceorterna Valbo och Forsbacka med ca totalt 600- 1000 bostäder. Av de mindre tätorterna är det Furuviik och Norrlandet som översiktsplanen lyfter fram med ca 400 – 600 respektive 400 bostäder som översiktsplanen särskilt lyfter fram. I övrigt föreslås totalt ca 200 bostäder i serviceorterna Bergby och Hedesunda och på landsbygden i övrigt.

Planera för en social hållbar samhällsutveckling!

Länsstyrelsen ser det som mycket positivt att man planerar för att barn ska få ta plats i den fysiska planeringen. Länsstyrelsen uppmuntrar även att man tidigt i planeringen inkluderar barn och deras kreativitet för att skapa mer hållbara livsmiljöer.

Utbildningsnämnden, Naturskyddsföreningen, Vänsterpartiet, Miljöpartiet de gröna anser att det sociala perspektivet bör utvecklas i översiktsplanen.

Utbildningsnämnden vill särskilt lyfta fram den sociala hållbarheten som viktig för våra verksamheter. Infrastruktur och transportsystem ska skapa likvärdiga möjligheter för alla i samhället och bebyggelsen planeras för att möjliggöra blandning, möten och lika möjligheter för olika grupper av människor att bo och mötas på attraktiva platser.

Naturskyddsföreningen anser att om översiktsplanen inte utvecklas måste den kompletteras med en studie om de sociala perspektiven **Vänsterpartiet Gävle** anser att strategin om socialt hållbara livsmiljöer är bra, men i jämförelse med övriga strategier är det klart minst utvecklade perspektivet i remissversionen. En social konsekvensbeskrivning bör övervägas.

Miljöpartiet de gröna anser att den fysiska planeringen behöver tydligt hänga ihop med de sociala behoven. Behov finns att visa på rumslig rättvisa och verktyg som hållbarhetschecklistan.

Kultur- och fritidsnämnden ser gärna att det förtydligas att begreppet fritid och fritidsaktivitet, förutom idrott och fritidsaktiviteter, innefattar behov av kulturell infrastruktur med bibliotek och samlingslokaler. **Vänsterpartiet Gävle** vill betona vikten av ytor för spontanidrott.

Jordens vänner, Vänsterpartiet lyfter fram stadsodling som en viktigare del i staden och de anser att det bör vara ett krav att möjliggöra odling i alla stadsdelar.

Privatpersoner ser behovet av att öka tryggheten och då framförallt se över belysning på gång- och cykelvägar och allmänna platser.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplanen har kompletterats kring de sociala hållbarhetsperspektivet genom:

- *Strategin för sociala hållbara livsmiljöer samt texter kring bebyggelseutveckling har reviderats för att tydligare belysa det sociala perspektivet. Strategin har ändrat namn till Det goda livet för alla.*
- *Nya riktlinjer för medborgares delaktighet och inflytande.*
- *Trygghet är en av de större frågorna som Gävleborna lyft fram och texterna i översiktsplanen har reviderats för att ytterligare lyfta trygghet som en faktor i planeringen.*
- *I översiktsplanen finns sedan tidigare riktlinjer för funktionsblandning, goda boendemiljöer, blandande bostadsformer, tillgänglighet, mötesplatser m fl. I arbete med översiktsplanen och inom detaljplanering arbetar Gävle kommun med att utveckla olika sätt att redovisa social hållbarhet i planeringen genom bland annat ett handläggarsöd som lyfter med de sociala aspekterna i detaljplaneringen samt två analysredskap Tillgänglighetsindex och restidskvot. Dessa analysmodeller redovisas tydligt stadens och orters tillgång och tillgänglighet till målpunkter och tillgängligheten med kollektivtrafik/cykel.*

Näringsliv och verksamheter – attraktiva platser för företagande

Sjöfartsverket ser positivt på att Gävle hamns betydelse för näringslivet är bra belyst i översiktsplanen. Det är också bra att det tydliggörs vikten av att den ges möjlighet till framtida expansion.

Älvkarleby kommun anser att användning av mark för verksamhetsändamål bör konkretiseras. **Näringsliv och arbetsmarknadsnämnden vill att** det inom arbetet med förslaget till översiktsplan sker en kontinuerlig analys tillsammans med näringslivet. Näringslivets behov är diversifierat och skiftar. **Gavlefastigheter** ser att visionen om att Gävle år 2030 har ett bra företagsklimat skulle kunna kompletteras med mer konkreta strategier. Hur ska Gävle nå hit och vad ska göras? En *privatperson anser att det* som efterfrågas är byggklar mark för verksamheter och en strategi och marknadsföring av planerade verksamhetsområden.

Besöksnäring

Näringsliv och arbetsmarknadsnämnden lyfter att besöksnäringen är en av de snabbaste växande näringarna i Sverige. Besöksnäringens framväxt bygger i grunden på tillgång och möjlighet till kommersialisering av attraktiva lägen. Tillsammans med företagen i regionen vore det lämpligt att sammanställa en konkret förteckning på de attraktiva platser där besöksnäringen får tillgänglighet och möjlighet att utvecklas

Gävle kommuns kommentar:

- *Avsnittet Näringsliv och verksamheter har kompletterats med en tydligare beskrivning av nuläget för markberedskapen för näringslivet idag. I det fortsatta arbetet ska en plan tas fram som ska studera näringslivets behov av mark och fysisk planering mer detaljerat.*
- *Tidigare riktlinjer som handlade om fortsatt arbete, finns nu som Fortsatt arbete och kommer följas upp i en Genomförandeplan.*

Service (skola, vård, omsorg och kommersiell service)

Vård och omsorg

Omvårdnadsnämnden framför behovet av att planera vård- och omsorgsboende där den nära utemiljön, gårdsplan etc är tillgänglig och inbjudande med växtlighet och innehålla platser för socialt umgänge. **Vänsterpartiet Gävle** anser att när man placerar ett vård- och omsorgsboende i den täta staden, så bör det göras i anslutning till park- eller naturområde.

Utbildning

Utbildningsnämnden och Gavlefastigheter framför att centrumnära skolor och förskolor efterfrågas i allt större utsträckning. Samordnad planering krävs och planberedskap behövs. Flera **privatpersoner** lyfter fram vikten av förskolor och skolor på landsbygden. **Utbildningsnämnden** ser att vid centrala skolor och förskolor kan Boverkets rekommendationer på friyta bli en utmaning. Viktigt att lokalisera skollokaler nära natur eller parkområde för att samutnyttja grönytor med förskole- och skolgårdar. **Utbildningsnämnden** ser behov av lokalisering av gymnasieskolor centralt i staden med närhet till kollektivtrafik. **Gavlefastigheter** vill att riktlinje om lokalisering av skolor ska ändras till grundskolor. Gymnasieutbildningar kan ibland behöva vara i industriområden.

Vänsterpartiet Gävle vill lyfta behovet av en kulturell infrastruktur med bibliotek och samlingslokaler samt att skapa mötesplatser i urbana parker, bostadsområden, på landsbygden och i naturområden samt ytor som är flexibla och föränderliga utifrån olika behov över tid inom kultur och idrott.

Kommersiell service

Privatpersoner lyfter fram önskan om mer kommersiell service i Gävle centrum med utökat stadsliv, saluhallar och butiker.

Jordens vänner framför: inga fler externa köpcentra. stoppa utbyggnaden av Valbo Köpstad. **Miljöpartiet de gröna** anser att det är viktigt att begränsa utbyggnad i de externa volymhandelsområden som i dag finns i Hemlingby och Valbo. ÖP bör ha en planeringsstrategi för vad områdena kan användas till när köpladorna tjänat ut. En **privatperson** önskar satsningar på Valbo Volymhandel, spara Hemlingby till natur och bostäder och andra vill att volymhandel ska finnas mer centralt och att Hemlingby och Valbo Köpcentrum begränsas.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplanen har justerats efter Utbildningsnämndens, Omvårdnadsnämndens och Gavlefastigheters synpunkter.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen Gävleborg

- Kulturmiljön beaktas generellt bra i huvudrapport och kulturmiljöprogram
- Huvudfrågan rör utbyggnadsriktningensalternativen och vilka konsekvenser det ger på kulturmiljö. Här anges att det öst/västliga alternativet kan ge stor påverkan och hamna i konflikt med på kulturmiljön. Även Hedesunda- Ön kan påverkas negativt.
- Se över redovisning av LIS och kulturmiljö. Behov av skrivning kring fornlämningar.
- Utbyggnad/tillskapande av gästhamnar kan krocka med kulturmiljö.

Länsmuseet Gävleborg:

- Väl genomarbetad kulturmiljöinnehåll i översiktsplanen.
- Alla miljömål som innehåller kulturmiljö är inte redovisade

Privatpersoner - Bygg inte på jordbruksmark - Behåll det öppna jordbrukslandskapet - Koppling till landskapskonventionen saknas - Viktigt att bevara kulturmiljön vilket bidrar till attraktion - Bygg höga hus och förtäta

Gävle kommuns kommentar:

- *Utbyggnadsutrikningen i det väst-östliga alternativet berör tre riksintressen för kulturmiljö; Norrlandet, Södra Valbosläppen och Forsbacka Bruk. Norrlandet och Södra Valbosläppen ingår i de redan beslutade fördjupade översiktsplanerna för Gävle stad och Norrlandet och dessa ställningstagen står fast. För Forsbacka så anger förslaget till översiktsplan att hänsyn ska tas till riksintressets värden. Inom riksintresset föreslås ingen större utbyggnad. Förslaget anger även samma hänsyn för riksintresset Hedesunda -Ön. Här föreslås dock LIS-områden som är diskuterade med Länsstyrelsen Gävleborg.*
- *Gävle kommun tackar för den positiva responsen. Översiktsplanen och kulturmiljöprogrammet bidrar till bevara kulturmiljöer*
- *Öp har kompletterats i skrivningar om LIS vad gäller förekomst av fornlämningar samt hantering av dessa vid fortsatt utveckling av områdena.*
- *Öp har kompletterats i kapitlet Miljöfrågor kopplat till kust och hav om fortsatt handläggning*
- *Öp har kompletterats med att tex att andra miljömål berörs.*
- *Öp har kompletterats i kapitlet Natur och friluftsliv med riktlinjer om byggande på odlingsmark och kompensationsåtgärder. I övrigt har ingen justering av områden gjorts eller tillägg av nya.*
- *I förtättnings-, omvandlings- och utbyggnadsstrategin kommer förtätning och byggande av höga hus särskilt studeras. Därför har detta inte behandlas i översiktsplanen.*

Förutom utomstående synpunkter har

Förändring av texten har skett i syfte att öka tydligheten vad gäller riktlinjer och kopplingen mellan översiktsplanen och kulturmiljöprogrammet. Detta har skett efter synpunkter som har inkommit om Kulturmiljöprogrammet.

Kommunikation och infrastruktur

Hållbart transportsystem

Moderata partiföreningen ifrågasätter prioriteringen mellan trafikslag och föreslår följande ordning 1 Buss, 2 GC, 3 Bil. Bil som är fossilfri är hållbart resande, det är utsläppen som räknas, så detta måste ändras. **Vänsterpartiet** anser att satsningen på hållbara transporter/resande bör ges högre prioritet än i nuläget. **Nettbuss Stadsbussarna** skriver att insikt och engagemang inte räcker, sannolika krävs starka ekonomiska incitament för att styra utvecklingen mot ett hållbart resande. Ur ett mänskligt perspektiv är det rätt att transportsystemet ska vara tillgängligt för alla men i praktiken fungerar inte detta. Hur illa vi än tycker om särlösningar för enskilda och grupper av människor så måste vi acceptera dem.

Naturskyddsföreningen anser att det är bra med ambition att bygga i stationsnära lägen, längs kollektivtrafikstråk med god tillgänglighet till kollektivtrafik, gång och cykel. Nya stadsdelar föreslås utformas med cykel, spårväg och hyrbilar som norm.

Privatpersoner lyfter behovet att viktigt att infrastruktur byggs ut i god tid, planera för gång och cykeltrafik först och inte först bilvägarna i nya områden, hållbara transporter (gång, cykel, kollektivtrafik) ska äga prioritet i staden.

Gångtrafik

Privatpersoner lyfter generellt på behovet av en tydligare gräns mellan gående och cyklister samt satsningar på gångtrafiken i Gävle stad som vid stationsområdet, högskolan och Hemlingby köpstad.

Cykeltrafik

Sandviken och Älvkarleby kommuner är positiv till förslag till regionalt cykelstråk Sandviken – Gävle- Skutskär. **Söderhamns kommun** anser att ett regionalt cykelstråk mot Söderhamn också bör analyseras.

Naturskyddsföreningen anser att det behövs delmål för cykel. Förslag delmål för år 2020 att hälften av alla arbetsresor sker med cykel. Kan tas med i den nya cykelplanen. Att längs det regionala cykelstråket så bör ett särskilt snabbcykelfält utredas. Hyrcyklar och cykelkök i alla stadsdelar.

Jordens vänner föreslår att den nya cykelplanen ska våga föreslå att ta markyta fram biltrafiken, läsbara cykelparkeringar, hyrcyklar och cykelverkstäder i alla stadsdelar.

Privatpersoner önskar att det inom Gävle stad satsas på bättre och säkrare cykelbanor. Det är idag låg standard på det cykelvägnät som föreslås som regionalt cykelstråk. Bättre cykelförbindelser mellan serviceorterna, de mindre tätorterna och Gävle stad.

Busstrafik

Utbildningsnämnden anser att kollektivtrafiken mellan stadsdelarna är viktig för att utnyttja lokaler optimalt. Invånarna får också likvärdiga möjligheter att välja boende och förskola/skola. Idag förutsätter kollektivtrafikåkandet mellan stadsdelarna att bussbyten sker inne i centrum. Milbostigen är ett bra sätt att knyta ihop bostadsområden.

Vänsterpartiet anser att kollektivtrafiken måste göras mer attraktiv genom utbyggda linjer, tätare turer och att resandet blir avgiftsfritt vilket sammantaget gör att kollektivtrafiken i större utsträckning kan bli ett reellt alternativ och därigenom minska bilberoendet.

Moderata partiföreningen anser att det måste bli lättare att byta mellan tåg och buss. Stadsbussarnas stomlinjer föreslås att utgå eller passera Centralstationen.

Nettbuss Stadsbussarna anser att den för oss viktigaste målkonflikten, som inte alls berörs i materialet, är den mellan snabbhet för bussen (från start- till målpunkt) och närhet till kollektivtrafik (i rummet/på kartan). – En buss som skall komma fram snabbt kan inte stanna för av- och påstigande lika ofta som idag, vilket innebär (måste innebära) längre avstånd mellan hållplatserna. Där tillgängligt utrymme är begränsat som i centrala Gävle så måste bussen prioriteras även om det går ut över bilen. För detta krävs såväl insikt som mod.

Naturskyddsföreningen anser att stråket från stationen till sjukhuset måste förbättras. Direktbussar från tågstationen till större arbetsplatser under rusningtid. Ta

gatuutrymme från bilar till bussfiler. Fler eldrivna och biogasdrivna bussar. Gävle måste hänga med i snabba utvecklingen, testen med elvägar kanske kan vara något för bussar och inte bara lastbilar.

Centerpartiet anser att kollektivtrafiken utanför staden ska utökas och att även avse flera av de områden som redan är bebyggda. Såväl nya sträckningar av befintliga busslinjer och turtäthet som komplettering med någon form av beställningstrafik med mindre fordon kan behövas. Detta skulle medföra möjligheter för fler att bo kvar i olika delar av kommunen med en fungerande kollektivtrafik, och även möjligheter till nybyggnad av bostäder i dessa områden utan att skapa ett bilberoende.

Privatpersoner har synpunkter kring kollektivtrafiksystemets tidtabeller, taxor, turtäthet och synkningen mot tågens tidtabeller. Fler trycker på bättre kollektivtrafik till landsbygden och serviceorterna.

Tågtrafik

Merparten av de synpunkter som framför anser att de järnvägssatsningar som föreslås är nödvändiga och vi bör verka för en snabbare utveckling av järnvägsinfrastruktur.

Ostkustbanan och Bergslagsbanan

Hudiksvall och Söderhamns kommun lyfter vikten av utbyggnad av Ostkustbanan. **Trafikverket** påpekar att ny sträckning av Ostkustbanan inte är beslutad utan endast vad kommunen förordar, texten bör omformuleras och nuvarande dragning av Ostkustbanan saknas i kartan.

Gästrike Vatten påpekar att ett av kärnområdena för Gävles vattenförsörjning sammanfaller med det västliga stråket av Ostkustbanan samt att Axmars vattentäkt påverkas oavsett sträckning.

Mackmyra bruk anser att det är angeläget att Bergslagsbanan får högre kapacitet genom dubbelspår. Mackmyraterminalen vid Forsbacka station skulle kunna utvecklas. **Naturskyddsföreningen** anser att vid ny sträckning på Bergslagsbanan västerut bör en ny sträckning mer centralt i Forsbacka och Hofors utredas.

Tågstationer

Många positiva synpunkter kring regionala tågstationerna som översiktsplanen föreslår. **Utbildningsnämnden** skriver att det planerade tågstoppet i Bergby kan bli avgörande för skolans utveckling. **Gavlegårdarna** anser att nya järnvägsstationer är mycket positivt och en förutsättning oavsett utbyggnadsalternativ. **Näringsliv och arbetsmarknadsnämnden** anser att det är positivt med nya tågstopp och planer på Tolvfors. Viktigt att det är möjligt att bygga bostäder och kommersiell service kring dessa noder. **Jernhusen** anser att utvecklingen av Gävle Central är viktig för att göra kollektivtrafiken till en attraktiv lösning för resenärerna. Viktigt att det finns kapacitet för depåfunktioner som tillgodoser de behov som en utökad tågtrafik behöver.

Miljöpartiet de gröna anser att nyligen aviserades att dubbelspår på ostkustbanan skjuts på framtiden till 2035. ÖP måste ta ställning till var tågstopp på befintligt tågspår kan anläggas innan nya ostkustbanan blir verklighet. Negativt för kommunens utveckling att orter med tusentals invånare och befintlig tågsträckning ska vänta på pendelstationer i 20 år. **Falu kommun** lyfter att planerade regionala tågstationen Gävle Västra förbättrar möjligheten att arbetspendla mellan Dalarna och Gävle. **Naturskyddsföreningen** ser en möjlighet om en ny ostkustbana byggs, är att använda den nuvarande järnvägen för

pendeltåg. Det öppnar möjlighet för nya tänkbara bostäder i Trödje, Björke, Hille och andra orter.

Fler personer framför önskemål kring fler pendeltågstationer, både inom Gävle stad och längs nuvarande Ostkustbanans sträckning i Hille, Björke, Trödje, Hamrångefjärden. Fler privatpersoner uttalar sig kring regional tågstationen i Hagsta både positivt och negativt att stationen inte känns rimlig med tanke på avstånd från bebyggelsen.

Godstrafik – utveckling verksamhetsområden

Trafikverket saknar ställningstagande för Gävle godsbangård och Näringen. **Jernhusen** anser att den fortsatta utformningen av godsbangården är viktig för att godstrafiken på järnväg ska kunna utvecklas. Positivt med viljeinriktningen att flytta över gods från lastbil till järnväg och sjöfart.

Gästrike Återvinnare skriver att ytterligare en intressant möjlig framtida utveckling kan vara en spåranslutning till järnvägen som passerar genom området norr om Forsbacka. Detta för att möjliggöra mer miljöinriktade transporter av avfall från anläggningen till andra behandling och återvinningsanläggningar t.ex. Forsbacka.

Trafikverket informerar om att underhållet av järnvägen till Norrsundets hamn har upphört och det är idag inte volymer som motiverar ett återupptagande av underhåll.

Biltrafik

Trafikverket vill lyfta att kapacitetsbrist börjar märkas på E16 och väg 76, varför det nordliga utbyggnadsriktningen är att föredra. Nytt underlag finns för rv 56, översiktsplanen bör revideras. FÖP väg 67 som föreslås utgå skulle behövas ett tag till att det finns en antagen vägplan.

Sandvikens kommun vill flytta farligt gods från väg 272 till 56:an pga grundvattentäkt och trafik genom tätorten. **Älvkarleby kommun** önskar dialog kring väg 76 och kopplingen till E4. Godstransporter genom Skutskärs centrum behöver lösas.

Söderhamns kommun lyfter behov av fyrfältig väg på E4:a.

Gävle hamn räknar med en fördubbling av godsvolymer till år 2030 (tredubbling till 2050), vilket troligen innebär en fördubbling av vägbunden trafik. Kapaciteten på tillfartsvägarna för dålig, vilket riskerar att bli flaskhals för hamnens utveckling. Ny trafiklösningen ut till Norrlandet. Farligt gods kommer också att öka, risker för vattentäkten, risker som måste byggas bort eller minimeras för att hamnen ska kunna utvecklas.

Naturskyddsföreningen skriver att om vi minskar vägtrafik i staden kan vi få plats för fler bostäder utan att förstöra det gröna. Saknar förslag på åtgärder som gör att målet att minska vägtrafikens andel uppnås.

Flera synpunkter kring systemet för parkeringsavgifter inom Gävle stad och behov av pendlarparkeringar, möjlighet till laddstationer och tankställen för biogas.

Privatpersoner lyfter att bilparkering tar plats från gående, cyklister och uteserveringar. Kommande revidering av ÖP Gävle stad måste konkretisera bebyggelsen beträffande målen om trafikutveckling på ett mer trovärdigt sätt.

Privatpersoner lyfter många förslag på hur Gävle stad ska kunna utvecklas både synpunkter om att biltrafiken ska behållas i centrum framförs som önskemål om ett bilfritt centrum. Fler förslag på ombyggnation kring vägsystemet lämnas.

Sjöfart/båttrafik

Sjöfartsverket vill påpeka att Gävle hamn är en allmän hamn och av riksintresse samt prioriteras av EU som Comprehensive Port. Skutskär är ingen allmän hamn men farleden är riksintresse. Allmänna farleden nr 622 via Purrutsgrund saknas i kartan på s 156.

Länsstyrelsen anser att farleden till Norrsundets hamn är relativt trång och krokig och maximal storlek på fartyg kan inte anses vara stora med dagens mått.

Älvkarleby kommun efterfrågar samarbete med Norrsundet och Skutskär så att de kan komplettera varandra och Gävle hamn.

Gävle hamn

Gävle hamn önskar att hänsyn tas till preciseringen av riksintresset för hamnen och föreslår att Trafikverkets fysiska avgränsning av riksintresset presenteras i den färdigställda ÖP:n.

Gävle hamn önskar delta i fördjupad godsflödesanalys och framtagande av godstransportplan för kommunen samt för program för Tolvfors.

Lufft

Gavlefastigheter vill lyfta fram Gävle flygplats i rollen som logistiknav och infrastrukturknutpunkt.

Gävle kommuns kommentar:

- *Riktlinjer har reviderats och utgår ifrån målen i Miljöstrategiska programmet och Trafikstrategin istället för att hänvisa till dem.*
- *Översiktsplanen har kompletterats ang godstransporter och tydliggörande kring avvägningar mot andra intressen, exempelvis vattenresurser.*
- *Text kring Gävle hamns verksamhet har flyttats till Kust och hav.*
- *Behov finns av en trafikprognos för hela Gävle kommun. Åtgärd förs in under fortsatt arbete/genomförandeplan.*
- *Översiktsplan har kompletteras i lägesbeskrivning ang höghastighetståg.*
- *Rv 56. Text och karta reviderad. Ny text är inlagd kring de tre återstående alternativen. Kommunens ställningstagande kring de tidigare sju alternativen är borttaget.*
- *Avsnittet kring regionalt gång- och cykelstråk har kompletteras med stråk i nord/sydligt riktning (turism, friluftsliv) längs kusten.*
- *Tidigare riktlinjer som handlade om fortsatt arbete, finns nu som Fortsatt arbete och kommer följas upp i en Genomförandeplan.*

Natur och friluftsliv

Länsstyrelsen anser att det är viktigt att turismen bedrivs med hänsyn till natur- och kulturmiljön och vad områdena tål, så kallad hållbar turism med lokal bärkraft. **Gävle fågelklubb** Marinor och bryggplatser ökar småbåtstrafiken i närliggande skärgård och ökar störningen på det mycket känsliga och i vissa områden mycket hårt trängda häckfågellivet. **Länsstyrelsen** anser att det bör framgå i ÖP hur kommunen tänker utveckla natur- och gästhamnar, småbåtsleder och utökad infrastruktur för turbåtar utan att det sker på bekostnad av naturvärden, främst kopplat till strandskyddet.

Länsstyrelsen anser att det ligger stort fokus på ökad exploatering och ökad attraktivitet genom ett ökat antal havsnära boenden och ökad tillgänglighet till kommunens kustområden. Den ekologiska hållbarheten som ska sätta ramen för denna utveckling bör få ökat fokus.

Gästrikke Vatten AB ser att bevarandet av gröna stråk kan med fördel strategiskt samordnas med områden viktiga för vattenförsörjning och förstärkt hållbar dagvattenhantering. **Miljöpartiet de gröna och Naturskyddsföreningen** anser att grönstrategin viktig att ta fram och implementera i ÖP. Viktigt att bevara gröna kilar och gröna korridorer för växt- och djurliv och för människan.

Miljöpartiet de gröna framför att parkmarken inte har samma värde överallt även om den fått samma beteckning i detaljplan. Inför kommande förtätningar blir det viktigt att se över parkmarken i ett sammanhang och prioritera, kanske "byta" mark mellan mer och mindre gröna stadsdelar. **Yimby Gävle** framför behov av inventering av stadens parker vad gäller användning och funktion. Privatperson anser att prioriteringsgrunder för exploatering ger kryphål för att ta värdefull natur och jordbruksmark i anspråk. **Länsstyrelsen** anser att det behövs förtydligande vad kompensationsåtgärder innebär, rent konkret. Riktlinjer saknas.

Många anser att förtätning är nödvändigt, så länge den inte sker på park- och naturområden. Två ytterligheter kan urskiljas:

Yimby Gävle "Bygg på befintliga grönområden (60 % av staden) och trefaldiga på så vis befolkningen."

Naturskyddsföreningen "Bort med bilen från staden och bygg på den tredjedel av stadens yta som upptas av bilen."

Bergvik Skog anser att utpekad tyst område inte får påverka möjligheten att bedriva ett rationellt skogsbruk. Master måste kunna uppföras av säkerhetsskäl inom tysta områden och eftersom både mobil- och datauppkoppling krävs i dagens moderna skogsbruk.

Bergvik Skog anser att skydd av naturområden (exempelvis bildande av naturreservat) som omöjliggör rationellt skogsbruk eller på annat sätt inskränker äganderätten ska ersättas eller lösas in av kommun eller stat.

Naturskyddsföreningen, Jordens vänner och fler privat personer lyfter fram vikten av ytor för stadsodling. Möjliggör stadsodling i alla stadsdelar. Vi behöver planera för mer lokalproduktion av livsmedel.

Länsstyrelsen anser att ÖP behöver förtydligas med avseende på var utvidgat strandskydd finns.

Gävle kommuns kommentar:

- *ÖP har kompletteras med de riktlinjer som arbetet med kompensationsåtgärder kommit fram med. Riktlinjer för kompensationsåtgärder kommer antas under 2016. ÖP har kompletteras med en tydligare definition av begreppen som används angående värdefulla grönområden.*
- *Komplettering av riktlinjer under Natur och friluftsliv har skett angående: tysta områden, värdefulla områden för friluftsliv, tätortsnära rekreationsområden samt hänsyn till friluftslivets värden i planarbetet.*
- *Redaktionella ändringar och förtydliganden i riktlinjer som rör gröna kilar och länkar, formellt skyddade områden samt naturhänsyn i planarbetet.*
- *Kompletteringar i den löpande texten, utöver redaktionella ändringar: Faktaruta om ekosystemtjänster har tillkommit, liksom nya områdesbeskrivningar för värdefulla områden för friluftsliv samt tätortsnära rekreationsområden. Kompletterande text om kommunens arbete med naturreservatsbildning och annat naturskydd.*
- *Kartändringar – Kartan "Särskilt värdefull natur" har uppdaterats och bytt namn till "Skyddad natur". I kartan "Friluftsliv och rekreation" har en del gränsjusteringar gjorts i värdefulla områden för friluftsliv. Kategorin "tätortsnära naturreservat" har utgått och ersatts av "tätortsnära rekreationsområden", som innebär redovisning av ytterligare områden i*

kartbilden. Kategori "elljusspår" har tillkommit. I övrigt hänvisar vi till webbkarttjänsten där användaren interaktivt kan kombinera lager.

- *Behovet av de gröna kilarna behöver belysas mer och detta kräver ett utökat kunskapsunderlag exempelvis kring analyser av spridningskorridorer, biotoplanalyser. Åtgärd föreslås läggas in under Fortsatt arbete/Grönstrategi.*

Teknisk försörjning

Förnybar energi (se vindkraft i eget stycke)

Länsstyrelsen Det är positivt att kommunen ska satsa på en utbyggnad av fjärrvärme, fjärrkyla och andra miljövänliga alternativ. **Gävle Energi** I alternativet "Nordligt stråk" kommer endast tillkommande kunder i Hille att kunna anslutas, efter nya anpassningar. (till fjärrvärme)

Gavlegårdarna En inventering bör genomföras bland kommunens och Gavlegårdarnas egna tak för att dessa ska kunna förses med solceller och solfångare.

Naturskyddsföreningen Gävle behöver en solenergipolicy med tydliga mål på hur solenergin skall byggas ut i Gävle. **Miljöpartiet de gröna** Detaljplaner bör utformas för att möjliggöra utnyttjande av solenergi i störts möjliga utsträckning, så att inte fastighetsägare fräntas denna möjlighet genom exempelvis skuggning från grannarna

Gästrike Återvinnare planera in tankställen för biogas och laddmöjligheter för eldrivna fordon.

Gävle Energi vi vill påpeka vikten av att förvalta och utveckla den förnybara vattenkraften, så att elproduktion och naturvärden kan samverka.

Naturskyddsföreningen Ingen utbyggnad av ny vattenkraft skall ske men samtliga befintliga kraftverk skall förses med möjlighet till fri fiskpassage.

Naturskyddsföreningen Satsning på naturgas ligger helt fel i tiden med tanke på klimatförändringen. I Översiktsplanen utvecklas kommunens planer på biogasproduktion för bilar. Det är bra.

Centerpartiet anser att VA- och avloppsstrategi och utbyggnadsplan för vatten och avlopp är viktiga och nyantagna dokument som ska följas och helst ska utbyggnaden tidigareläggas. Det krävs alltså att kommunen höjer investeringstakten inom detta område.

Energidistribution

Svenska kraftnät vill bli hörda i de ärenden där verksamhet kan påverka våra anläggningar. Vänligen remissa oss när önskade åtgärder planeras inom 300 meter från våra ledningar och stationer.

Gävle Energi För de delar som ligger utanför staden, oavsett om det gäller alternativet "Nordligt stråk" eller "Öst-västligt stråk", kommer något större anpassningar att behöva utföras beträffande el- och kommunikationsnät.

Bredband

Flera **privatpersoner** har lyft vikten av utbyggnad av bredband.

Vatten och avlopp

Länsstyrelsen anser att bör framgå av översiktsplanen hur kommunen planerar för att lösa vatten- och avloppsförsörjningen i planerade bostadsområden på landsbygden.

Gästrike vatten

- Vill uppmärksamma att arbetet har gett stora kunskaper om utvecklingsinriktningen för Gävle kommun och därmed behov av och förväntningar på VA-verksamheten för att bygga ett hållbart samhälle.
- Mycket bra att brandvattenförsörjning lyfts under eget avsnitt.
- Det bör övervägas om riktlinjer för dagvatten ska lyftas in från VA-strategin alternativt utvecklas i samband med arbetet med VA-planen.

En **privatperson** skriver V/A-frågan är avgörande, fortsatt samarbetet med Älvkarleby kommun. Skapa inte ett nytt Norrland-problem.

Avfallshantering och återvinning

Gästrike Återvinnare

- Det är viktigt att det finns mark för framtida behov av avfallshantering i Forsbacka. En intressant möjlig framtida utveckling kan vara en spåranslutning till järnvägen som passerar genom området. Detta för att möjliggöra mer miljöriktiga transporter av avfall/resurser från anläggningen till andra behandlings- och återvinningsanläggningar.
- När Gävle växer kommer det troligen att i en framtid uppstå behov av ytterligare en återvinningscentral. Denna bör lokaliseras i norra delen av Gävle stad. Det är viktigt att mark reserveras för detta
- "Återanvändningscentraler" för bygg- och rivningsavfall är utrymmeskrävande och det är viktigt att reservera mark för ändamålet.
- Det är viktigt att översiktsplanen stöder resurshushållning, ur alla aspekter. I avsnittet om hushållning med naturresurser på sid 12 kan med fördel återvinning, återanvändning och cirkulär ekonomi lyftas fram som en aspekt.
- Det är viktigt att översiktsplanen stöttar annan planering av utformning för att underlätta återanvändning och återvinning. Att göra det lätt att göra rätt, genom att skapa bra möjligheter för sortering.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplanen har kompletterats ang:

- *Ledningar och skyddsavstånd till kraftledningar enligt Svenska kraftnäts yttrande.*
- *Redovisning hur fjärrvärmeutbyggnaden ser ut. Komplettering i text kring arbete för ett regionalt fjärrvärmenät.*
- *Avfalls och återvinning i enlighet med Gästrike Återvinnarens yttrande om viktiga aspekter att beakta i fortsatt detaljplanering och bygglovsgivning.*
- *Tidigare riktlinjer som handlade om fortsatt arbete och åtgärder finns nu som Fortsatt arbete och kommer följas upp i en Genomförandeplan.*
- *Mindre justering av riktlinjer för bredband och Vatten- och avloppsförsörjning.*

Vindkraft

Länsstyrelse, Post- och telestyrelsen vill upplysa om att ett samrådsförfarande bör genomföras mellan vindkraftbolag och radiolänkoperatörer som kan bli berörda.

Länsstyrelse, Energimyndigheten anser att det skulle underlätta för kommande projekteringar om det tydligt framgår att kommunen avser att prioritera vindkraft i dessa områden.

Länsstyrelse, Försvarmakten motsätter sig vissa av de utpekade utbredningsområdena får vindkraft enligt nedan:

- För områdena W07, W12 och W13 har Försvarmakten ingen erinran.
- Försvarmakten rekommendation för områdena W01-06 respektive W09-11, är att en text införs i planen gällande att särskilt samråd måste ske med Försvarmakten som gör bedömningar för de enskilda positionerna.
- För område W08 har Försvarmakten erinran mot hela området. För områdena W09, W10, W11 har Försvarmakten erinran mot del av områdena.
- För områdena W01, W02, W03, W04, W05 och W06 framför Försvarmakten erinran mot en utbyggnad av alla områdena om samtliga används för vindkraft.

Naturskyddsföreningen Vindkraft är bra men på rätt plats.

SVEA vind är positiva till sina områden, vindkraft.

Vattenfall Beakta ledningsgatorna för vindkraft redan i översiktsplanen

Gävle fågelklubb anser att eventuella fågelskyddskonflikter måste undersökas mycket tidigt i den process som utmynnar i rekommendationer om lämpliga områden för vindkraft.

Bergvik Skog är mycket positiva till att kommunen pekat ut flera utredningsområden och att flera av dem är relativt stora. Större områden behövs för att möjliggöra en rationell el-anslutning och då oftast till stamnätet. Det också viktigt att kommunen i översiktsplanen behåller de nu utpekade utredningsområdena. Vi tycker att underlaget är väl genomarbetat och ställer oss positiva till de övergripande riktlinjer som presenteras i avsnitt 1.4 resp 3.1.

Svenska kraftnät Observera att det föreligger restriktioner kring byggnation av vindkraftverk i närheten av stamnätet för el.

Privatpersoner

Utökade LIS-områden och absolut inga landbaserade vindkraftverk eller havsbaserade synliga från bebyggelse - Vindkraftshandlingen nämner inget om ekonomi – Vi vill inte betala för vindkraften - I planen har man illustrerat med många vindkraftverk vilket är bra liksom det som står om kommunikation och infrastruktur - Jag har också tittat igenom planen för vindkraftsutbyggnad och där saknar jag en policy för bygdepeng vid byggnad av vindkraftsparkar. Här finns bra exempel från Ockelbo kommun när man byggt kraftverken i Jädraås och Lingbo.

Gävle kommuns kommentar:

Efter samrådet har dialog förts med Försvarmakten om deras yttrande och möjligheter att göra kompletteringar i översiktsplanen för att tillgodose försvarsintressen. Försvarmakten har ställt sig positiv till översiktsplanens förslag till justering men påpekar särskild varsamhet i områdena UVK07- UVK10. Översiktsplanen har reviderat med upplysningar kring behov av samråd med försvarmakten.

Naturresurser

Mineralutvinning

Länsstyrelsen anser att hantering av naturgrus i riktlinjer ska förtydligas.

Länsstyrelsen, Naturskyddsföreningen kommunen bör arbeta för en kommunal materialförsörjningsplan.

Miljöpartiet de gröna, Naturskyddsföreningen anser att torvbrytning bör upphöra eller tillåtas ytterst restriktivt. **Miljöpartiet de gröna, LRF lokalavdelningen Hille-Valbo** anser att riskerna med gruvbrytning är svåra att förutse och brytning kan få stora konsekvenser för lång tid framåt. Försiktighetsprincipen gäller. **Flera privatpersoner och Jordens Vänner Södra Norrland, Forsbacka Socialdemokratiska förening** säger nej till att gruvbrytning vid Storsjön.

Naturskyddsföreningen Kommunen bör i sitt yttrande om nya torvtäkter som prövas genom torvlagen framföra det olämpliga med tillstånd då torv skall behandlas som ett fossilt bränsle.

Jordbruk

Länsstyrelsen föreslår en omskrivning av tredje stycket under avsnittet om jordbruk på sidan 124. Förslag till ny text finns i yttrande.

Älvkarleby kommun Bra att jordbruksmarken värnas. Detta kan vara viktigt för regionen i framtiden. **Miljöpartiet de gröna** uppskattar de mycket välarbetade skrivningarna om jordbruksmark och hoppas att de blir incitament för att följas framåt.

LRF lokalavdelningen Hille-Valbo anser att Gävle kommun måste vara tydligare i sina riktlinjer kring jordbruksmark och undanta den helt från exploatering.

Naturskyddsföreningen och flera privat personer Jordbruket viktigt för landskapets öppethållande. Bygg inte på jordbruksmark.

Naturskyddsföreningen, Jordens Vänner Södra Norrland Naturresurser som jordbruksmark skall enligt nationella, regionala och lokala miljömål värnas. En utbyggnad av Valbo köpstad strider mot detta. Därför bör den planerade utbyggnaden där skrinläggas.

Vatten

Gästrik Vatten ser ett behov av att komplettera riktlinjer och textdelar ang vatten. Ett viktigt underlag att inarbeta är den handlingsplan som ska omsätta kommunens vatten- och avloppsstrategi som är under framtagande.

Dricksvattenförsörjning

Länsstyrelsen vill särskilt lyfta fram riskerna som planerad bebyggelseutveckling på och i anslutning till Valboåsen kan innebära för dricksvattenförsörjningen. Restriktioner bör införas i planen avseende borrning efter bergvärme i Valboåsen för att minska risken för förorening av grundvattnet. I avsnittet om vattentäkter bör det lyftas att Gävle har ont om lämpliga vattenresurser för dricksvattenförsörjning och att stor hänsyn måste tas till Valboåsen i all samhällsplanering. Bebyggelse på Valboåsen kommer dessutom att innebära ökad infrastruktur som kan förorena grundvattnet. Länsstyrelsen anser därför att markanspråken för de två bebyggelseinriktningarna bör ses över och förtydligas i översiktsplanen för att främja den hållbara utvecklingen.

Trafikverket Det är viktigt med ett fortsatt arbete för att finna en reservvattentäkt för Gävle med tanke på att Valboåsen har ett mycket utsatt läge nära både väg och järnväg med hög trafikering. I fortsatt planarbete bör det också tas hänsyn till att större vägar och järnväg ligger där de ligger och därför behöver man arbeta för att säkra upp dricksvattnet på ett annat sätt.

Älvkarleby kommun anser att vattenförsörjningen och gemensam vattenproduktion är viktigt för planeringssituationen.

Gästrike Vatten

- önskar att aspekterna för riksintresse (dricksvattenförsörjning) tydligare vägs in när stråken presenteras i planen.
- Det västliga utbyggnadsstråket av ostkustbanan med ett av kärnområdena för Gävles vattenförsörjning, vilket utgör en tydlig målkonflikt. Båda alternativen medför en stor förtätning av stadskärnan vilket innebär att fokus behöver vara att uppföra byggnader/infrastruktur och hård göra ytor utanför åsens kärnområden och själva grundvattenmagasinet. Inom influensområdet till grundvattenmagasinet behöver stor hänsyn tas till vart, vad och hur man bygger för att bevara möjligheten till vattenförsörjning.
- Oavsett val av stråk som påverkar antal bostäder i Valbo gäller även här att minska förtätning av bostäder på åsen för att inte minska grundvattenbildningen. Däremot ser GVAB stora fördelar om en satsning på bostadsbebyggelse kan bidra till minskad belastning och risk för vattenresursen genom att lokalisering och omlokalisering av miljöfarliga och industriella verksamheter görs till andra, mindre känsliga, områden.
- Sista stycket om vattentäkter bör kompletteras med: Även fler infiltrationsytor och brunnsområden (utredningsområden) behöver skapas inom befintliga vattentäkter.
- Hänsyn till vattentäkten bör beskrivas tydligare i Hedesunda. Avsnittet kring naturresursen för grundvatten och vattenförsörjningen behöver utvecklas. Speciellt konsekvenserna för Gävle tätort med avseende på dricksvattenförsörjningen bör beskrivas tydligt för att kunna beaktas och bedömas i MKBn.

Naturskyddsföreningen Exploateringen får inte ske så att Valboåsens grundvatten skadas.

Privatpersoner Svedens industriområde som ligger på vattentäkten innebär en risk för dricksvattenförsörjningen, skulle passa bättre som bostadsområde. Likaså går en handelsutbyggnad i Valbo stick i stäv med Gävle stads ställningstagande, att inom skyddszonerna för Valboåsens vattentillgångar endast nya verksamheter som inte påverkar vattentäkten negativt ska tillåtas.

Vattenresurser - miljö kvalitetsnormer

Länsstyrelsen anser att riktlinjen för att förbättra statusen i kommunens vattenförekomster bör vara skarpare formulerad.

Gästrike Vatten Riktlinjerna för vatten bör ses över och tydligare utgå från VA-strategin.

Naturskyddsföreningen Nedlagda deponier som tydligen är undersökta och riskklassade måste snarast bli sanerade. Särskilt viktigt därför att klimatförändringen kan öka ytavrinningen och även grundvattnet riskeras att bli kontaminerat.

Föreningen Hyttan Axmar Bruk En viktig förutsättning för att kunna utveckla Axmar bruk som turistnod är att vattenföringen i Skärjans vattensystem säkras. Det är absolut nödvändigt för att både kulturresevatet och det planerade naturreservatet kring Skärjan ska kunna fortleva och utvecklas. Föreningen vill därför att förberedelserna för en översyn av gällande vattendom i frågan påskyndas.

Fiske

Länsstyrelsen ser positivt på de specifika åtgärder och riktlinjer som anges för fiske. Fredning av grunda havsvikar och undanröjning av vandringshinder är även exempel på åtgärder som kan bidra till förbättrad status av vattenförekomster. Detta kan även läggas till under förslag till riktlinjer på sidan 127.

Naturskyddsföreningen Enligt EU:s vattendirektiv skall allt vatten uppnå god ekologisk status. Således måste t.ex. Gavleåns och Testeboåns vattensystem öppnas upp för fri fiskvandring.

Skogsbruk

Länsstyrelsen Under strategier för hushållning med naturresurser finns inte skogsmark med annat än som tätortsnära grönska. Övrigt skogsbruk på den kommunägda skogsmarken fått en blygsam plats i översiktsplanen. Översiktsplanen bör kompletteras med kommunens mål för den kommunägda produktiva skogen.

Naturskyddsföreningen föreslår att all skogsmark i Gävle som inte är skyddad skall brukas med kalhyggesfria metoder.

Miljöpartiet de gröna, Naturskyddsföreningen, Jordens vänner Kravet på att den tätortsnära skogen skall ge ekonomiskt överskott i form av massaved och timmer bör tas bort. I stället bör man inse det positiva med dess sociala värden för befolkningen. Det bidrar till bättre hälsa och välbefinnande.

Bergvik Skog Utpekat tyst område får inte påverka möjligheten att bedriva ett rationellt skogsbruk. Master måste kunna uppföras av säkerhetsskäl inom tysta områden och eftersom både mobil- och datauppkoppling krävs i dagens moderna skogsbruk (Bergvik Skog).

Naturresurser MKN

Länsstyrelsen

- Saknar en åtgärds beskrivning för hur miljö kvalitetsnormerna ska uppnås.
- Anser att de miljö kvalitetsnormer som finns knutna till havsmiljön genom havsmiljödirektivet ska belysas.
- Under avsnittet om vattendirektivet är det en fördel att förtydliga hur vattendirektivet och havsmiljödirektivet samt tillhörande åtgärdsprogram, kopplar till kommunal planering. I avsnittet om vattendirektivet bör man belysa det åtgärdsprogram som tas fram för Bottenhavets vattendistrikt.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplanen har kompletterats ang:

- *Mindre revideringar i riktlinjer för vatten som naturresurs. En ny riktlinje gällande Gävle-Valboåsen, samt förtydligande enligt länsstyrelsens och Gästrike Vattens önskemål.*
- *Riktlinje för naturgrus har reviderats.*
- *Riktlinje för jordbruksmark har reviderats. Tydligare definitioner av brukningsvärd jordbruksmark och väsentliga samhällsintressen har förts in i översiktsplanen.*
- *Texter kring vattentäkter och vattenresurser har justerats i enlighet med länsstyrelsen och Gästrike vattens synpunkter.*
- *Förtydliga kring fredning av grunda havsvikar enligt länsstyrelsens önskemål.*
- *Förtydligad hänvisning till skogspolicyn 2016.*

Miljö- och riskfaktorer

Gästrike Vatten i riktlinjerna för farligt gods vore det önskvärt om hänsyn till vattentäkter, både genom inrättande av skydd efter befintliga transportleder samt undvikande av dessa områden vid nya dragningar beskrevs. Även att etablera säkra uppställningsplatser är ett viktigt område, detta gäller även för tung trafik som har stora bränsletankar vilket utgör en risk.

Gävle Hamn förväntar sig att även fartygsbullret kommer att öka med fler fartyg även om det inte förutspås någon fördubbling av trafiken.

Länsstyrelsen har haft synpunkter på att det saknas för förorenade områden saknas en plan för hur sanering av alla områden ska ske, vem som är ansvarig och en tidplan för översvämningar saknas en karta över vilka lågpunkter som är olämpliga att bebygga som täcker hela kommunen. De efterlyser krav på geotekniska undersökningar i områden med risk för ras, skred eller erosion samt att minska buller generellt i miljön och bevara tysta områden.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplanen har förtydligats och kompletterats med text om följande:

- *Det finns en ny riktlinje om krav på geotekniska utredningar inom områden med risk för ras, skred eller erosion. Riktlinje finns om ambition att klara buller på förskole gårdar och skolgårdar för grundskolor. Riktlinje för buller har justerats.*
- *Avsnittet kring förorenade områden har utvecklats. Webbkarttjänsten har kompletterats med MIFO områden. Se Sammanfattning av länsstyrelsens synpunkter längre bak i samrådsredogörelsens bilaga.*
- *Miljö kvalitetsnormer för vatten har kompletterats för att tydliggöra påverkan på ytvattenförekomsterna.*
- *Översvämning – riskområden för extrema nederbörds mängder vid lågpunkter. Åtgärd finns med som Fortsatt arbete, Kartläggning av kommunens riskområden.*

Klimat

Länsstyrelsen, Naturskyddsföreningen Miljöpartiet de gröna samt privatpersoner har synpunkter på hur kommunen hanterar de nya FN målen om hållbarhet och Parisavtalets skrivningar. Konsekvenser ur klimat och hållbarhetssynpunkt av användning av jordbruksmark till bebyggelse och hur vi kan skydda den under den här långa tiden.

Länsstyrelsen Låt några av de nya stadsdelarna som byggs bli riktigt nyskapande vad gäller hög miljöprofil.

Naturskyddsföreningen önskemål om skärpningar i skrivningar om åtgärder för att nå målet med minskad klimatpåverkan.

Privatpersoner - Synpunkter om att ÖP behöver skärpa skrivningar om uttag av naturresurser vid en ökande befolkning och kräva mer hållbara lösningar - Tydligare beskrivning av hur Gävle kommun avser bevaka klimatfrågorna 2030-2050.

Gävle kommuns kommentar:

- *Avsnittet Klimatförändringar har kompletterats utifrån rapporten "Framtidsklimat i Gävleborgs län", 2015, SMHI och FN-s 17 hållbarhetsmål, Agenda 2030.*
- *I avsnittet "Byggd miljö" finns förtydligat om vad hållbart byggande innebär. Se vidare under Sammanfattade synpunkter från länsstyrelsen.*

Statliga intressen – Riksintressen

Länsstyrelsen

- Översiktsplanen redovisar gällande riksintressen på ett bra sätt samt anger övergripande ställningstaganden till dessa.
- Redovisning saknas av riksintresse för friluftslivet Dalälven.

Gävle hamn önskar att större hänsyn tas till preciseringen av riksintresse för hamnverksamhet.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplanen har justerats enligt länsstyrelsens synpunkter. Det kartunderlag som redovisar preciseringen av riksintresset kommer finnas tillgängligt via webbkarttjänsten.

Kust och hav

Hamnar

Älvkarleby kommun önskar samarbete mellan Norrsundets hamn och Skutskärs hamn så de kan komplettera varandra och Gävle hamn.

Hamrångegruppen Saltarsfjärden bör visas med rött kryss som yrkesfiskehamn-riksintresse.

Privatpersoner

Gävle hamn öppnas för kryssningsfartyg*3 - Kommunalt stöd till Norrsundets småbåtshamn - Norrsundets småbåtshamn behöver byggas ut * 2

Gävle hamn

Gävle hamn

- Hänsyn måste tas till perspektivet med fördubblade till tredubblade godsvolymer fram till 2030. En aspekt av de förväntade trafikflödena till och från hamnområdena är att även flödena av s k "farligt gods", i första hand brand- och miljöfarliga flytande bulkprodukter. Trafiken i farleden beräknas också öka och därmed även störningen för Norrlandets kustremsa i form av tex fartygsbuller. Vi förväntar oss en markant ökning från dagens nivå.
- Önskar att hänsyn tas till preciseringen av riksintresset för hamnverksamhet, inklusive det identifierade påverkansområdet, i det fortsatta arbetet med ÖP 2030. Vi föreslår även att Trafikverkets fysiska avgränsning av riksintresset, som framgår av kartan ovan, presenteras i den färdigställda ÖP 2030.

Näringsliv och arbetsmarknadsnämnden Gävle hamn är och har alltid varit en central punkt för staden och dess utveckling. Föreslagen kring närliggande och anknäytande infrastruktur kring Gävle hamn behöver förtydligas, redan i detta planeringsstadium, efter som det driver utveckling inom övriga områden. Den planerade utbyggnaden av den så kallade fredriksskansbanan tillstyrks bestämt. De utredningar kopplade till hamnen som föreslås inom ramen för förslaget bör finnas med i den sammanfattningen av prioriterade åtgärder på sid 229.

Farleder

Älvkarleby kommun, Tierps kommun, Gävle Gille, Föreningen Hyttan Axmar bruk Bra förslag med inomskärsled för småbåtar.
Länsstyrelsen en statlig farled, riksintresse saknas i kartan, nr 622 via Porrutsgrund

Privatpersoner Inomskärsleden ska gå på insidan Eskön och Iggön. Farleden in till Axmar brygga bör vara kommunal.

Bygg Gävle mot havet öka vattenkontakten

Moderata partiföreningen och flera privat personer tycker att Gävle ska utvecklas som hamnstad. Bygg en gästhamn och maritimt center i Nyhamn

Privatpersoner

Bygg bostäder vid havet *5 - Visa fler konkreta områden för bostäder vid havet - Visa platser för besöksnäringen vid kusten - Bygg norrut längs kusten, i serviceort Trödje finns båthamn, strand och tågstopp - Bygg havsnära österut - Bygg mot Furuvik- Viktigt med byggnation för att öka befolkningen. Gärna vid vatten, sjö och hav men även vid Bergby och övriga byar.

Besöksnäring och friluftsliv

Söderhamns kommun Bra att samordning och ett regionalt perspektiv för besöksnäring föreslås.

Miljöpartiet de gröna Maritim strategi med åtgärdsprogram behövs för att ta ett helhetsgrepp kring kust- och havsfrågorna. Farleder, ägarskap, besöksnäring allt hör ihop. Hur ska vi bli ett känt besöksmål vid kusten, hur ska vi samverka ske? Det finns en stor tillväxtpotential i maritima näringar. **Föreningen Hyttan Axmar Bruk** Bra att turistnoder pekas ut och att investeringar samordnas till dessa platser.

Hamrängegruppen Saltharsfjärdens badplats saknas i kust och havskartan.

Privatpersoner

Kustnära ökad tillgänglighet är viktigt, Fler vandringsleder längs kusten. Kanotled mellan Iggön och Fastlandet.

Miljöfrågor kopplat till kust och hav

Länsstyrelsen Positiv till förslag till riktlinjer om undanröjning av vandringshinder och fredning av grunda havsvikar som gagnar fisket.

Länsstyrelsen Bra att man avser att arbeta fram underlag för riskbedömning för ras och skred längs kusten.

Motstående intressen kopplat till kustutveckling

Länsstyrelsen Utvecklingen av kusten ska ske med hänsyn till natur- och kulturmiljön och strandskyddet, planen ska visa HUR.

Naturskyddsföreningen Kusten mellan Bomhus och Furuviik får inte överexploateras. Det bästa är ett lagom byggande längs centrala stråk.

Privatpersoner

Allmänhetens tillgänglighet till stränderna bör säkras vid exploatering. - Bra riktlinje att skydda de obebbyggda öarna från bebyggelse men de bör skyddas formellt också.

Övrigt

Länsstyrelsen Bra redovisat förslag för kustvattnet och landområdet närmast kusten. Det behövs precisering av hur territorialhavet ska planeras så det kan samordnas med HAV.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplanen har kompletterats med:

- *Förslag till vandringsled längs kusten (karta).*
- *Förtydligt att kommunen ska verka för att anlägga en stig för att underlätta passage mellan i- och urläggingsplatser mellan Iggön och fastlandet.*
- *Beskrivning av samverkansprojekt längs kusten, KOMPIS.*
- *Förtydligt riktlinje för vattenbruk att den avser fiskodling*
- *Förtydligt gränsdragningar mot HAV samt definitioner av havsvatten.*
- *Förtydligt var det utvidgat strandskydd finns längs kusten.*
- *Förtydligt text och riktlinjer ang påverkansområde kring hamnar.*
- *Texten och riktlinjerna har utvecklats fler att tydligare redovisas intressekonflikter och avväganden mellan utveckling av kustnära bostäder, natur- och gästhamnar, småbåtsleder och utökad infrastruktur för turbåtar – naturvärden(kopplat till strandskyddet), fågelliv och kulturmiljö.*
 - *Ny riktlinje om fiske och reproduktionsområden för fisk: " Riksintressen för yrkesfisket och vattenområden som är viktiga för fiskens reproduktion ska skyddas mot åtgärder som påtagligt kan skada deras värden."*
 - *Riktlinje kring Inomskärsled har förtydligats: "Farleden för fritidsbåtar får inte påverka natur-, kulturmiljövärden eller fisket negativt."*
 - *Ny riktlinje: Utvecklingen av kust-och havsområdet ska ske på ett sådant sätt att de värden som finns i området stärks och bevaras. Det gäller för både naturområden och kulturhistoriskt viktiga miljöer.*
- *Kompletterat ang miljögifter i bottensediment, Inre fjärden.*
- *Kompletterat ang ackumulationsbottnar finns mellan Bönan och Lövgrund samt mellan Lövgrund och Eggegrund.*
- *Tidigare riktlinjer som handlade om fortsatt arbete, finns nu som Fortsatt arbete och kommer följas upp i en Genomförandeplan.*
- *Texten har utvecklats med framtida markanspråk så som flytande vindkraft och vågenergi*

Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

LIS-process

Samhällsbyggnadsnämnden Prioriteringsordning för vilken ordning LIS-områdena byggs så att inte enstaka hus sprids ut. **Miljöpartiet de gröna** Viktigt med fokus på de som bor på landsbygden idag. Involvera människor, tillgängliggör stränder för allmänhet, tillskapa promenadstigar etc.

Privatpersoner

Konstigt att LIS föreslås där jag tidigare fått avslag på fastighetsbildning pga begränsningar i friluftslivet och strandskyddet. Vi som campingägare på Ön visste ingenting om LIS-planerna.

Positivt att LIS pekas ut

Samhällsbyggnadsnämnden LIS är viktigt men bilberoendet ska minimeras. Fler LIS-områden kanske behöver pekas ut för att få en flexibilitet, alla kanske inte kan bebyggas.

Gavlegårdarna AB Bra att LIS-områden pekas ut tydligt. Önskan att även bebyggelse kunde göras på samma sätt utan definiering av användning.

Gävle moderata partiförening: Lis är en viktig förutsättning för att få orter att växa. Ytterligare 10-15 LIS-områden bör utredas vid Axmarby, Saltarsfjärden, Iggön, Eskön, Forsbacka, Hedesundafjärden och Dalälven.

Naturskyddsföreningen LIS är viktigt men bilberoendet ska minimeras. Fler LIS-områden i Hedesunda längs Östveda och Ölbovägen. Stugbyar längs älven för turismen, bostäder längs vägen mot fotbollsplanen.

Bergvik skog Bra att kommunen pekar ut LIS-områden och möjliggör inflyttningsmålet inte bara i Gävle tätort utan i hela kommunen.

Mackmyra bruk Det finns lämpliga områden i Mackmyra (Mackmyra ängar, Storrödder, Mackmyra strand öster om Forsbacka) som skulle kunna omfattas av LIS.

Privatpersoner

Peka ut fler LIS-områden - Bra med LIS - Möjliggör utveckling av befintliga bebyggda miljöer i närheten av havet i Hillevik, Trödjes södra utpost, Silverbäckarna och Värön. Möjliggör bygga eller förbättra befintlig bebyggelse till aretruntbostäder även i sommarstugeområden och i direkt anslutning till dem. - Fler LIS områden i byarna Koffsta, Ullanda, Landa mot Östveda. Viktigt att området från Ölbo-Östveda Hallsbovägen ingår i detta.

Kriterier

Länsstyrelsen Kommunen har valt bra kriterier för LIS. **Naturskyddsföreningen** LIS-områden vid havet riskerar bilberoende. **Bergvik skog AB:** Bra att infrastruktur sätt som kriterium men vi tycker inte att kollektivtrafik ska vara ett kriterium då den snarare får anpassas till de platser där många bor.

Privatpersoner

Behovet av bostäder kan tillgodoses utanför strandskyddade områden därför bör alternativa lokaliseringar redovisas också - Visa hur LIS-områdena har begränsad omfattning, att strandskyddets syfte tillgodoses samt på vilket sätt betydelsen av bedöms som liten - Många LIS-områden ligger långt från serviceorter. Kommunen bör motivera varför servicen ändå stöds av den nya bebyggelsen - LIS-områden är inget stöd mot avfolkning av landsbygden. Istället byggs öar av hushåll med dubbla bilar, eluppvärmning och behov av skolskjutsar etc.

Konflikter med andra intressen

Länsstyrelsen saknar beskrivning vilka hänsyn man tänker ta till de värden som finns i LIS-områdena samt vilka avvägningar som redan gjorts mellan intressen. Motiv och avvägning skulle behövas per delområde samt argument till varför områden långt från serviceort och utan kollektivtrafik ändå ger positiva effekter.

Naturskyddsföreningen Planerade LIS-områden ska inventeras beträffande värdefulla växter och djur. **Gävle fågelklubb** Fågellivet kontra exploatering i LIS och förslag till farleder. Varje LIS område borde i tidigt bedömas kring påverkan på häckande kustfåglar.

Hembygdsvärdskapet Gävle gille LIS bör redovisas i Kulturmiljöprogram då det finns en konflikt med bevarandointresset.

Synpunkter om områden

Länsstyrelsen Gävleborg framför att följande LIS område är olämpliga LIS 3.1, LIS 3.2, LIS 5.0, LIS 9, LIS 11.1. Se Sammanfattning av länsstyrelsens synpunkter på sid X samt bilaga 1.

Naturskyddsföreningen i Gävle framför att följande LISområden bör utgå LIS Färholmen, LIS Skäggaren, LIS Axmarby, LIS Södra sundet, LIS Hällskär. LIS 10.1 Måste stämmas av med campingägaren. Forsbacka LIS väl genomtänkta.

Föreningen hyttan Axmar bruk Axmar bruk. Mycket bra förslag. Bra att hänsyn till befintliga värden ska tas.

Hamrångegruppen: 3.1 Färholmen Flyttas till andra (östra) sidan Färholmsudden, möjlighet finns till båtplatser finns kvar.

Norrsundets hamn AB och Swedgas AB LIS 3.1 ej lämpligt med hänsyn till hamnens utveckling. LIS 3.2 ej lämpligt med hänsyn till hamnens utveckling

Lundens stugförening: Gräsharen, Hamrångefjärden. Vill ej gå vidare med utredning LIS.

Privatpersoner framför många synpunkter om förslag till LIS-områden både negativa och positiva. Se sammanställning i bilaga 1.

Gävle kommuns kommentar:

- *Kriterier för LIS - Kollektivtrafikkriteriet har tagits bort.*
- *Revideringar av områdesavgränsningar. Förtydliganden kring motiveringar till LIS i delområdestexten.*
- *Översiktsplanen har kompletterats i skrivningar om LIS vad gäller förekomst av fornlämningar samt hantering av dessa vid fortsatt utveckling av områdena.*
- *Kulturmiljöprogrammets kartor har kompletterats med föreslagna LIS-områden.*
- *LIS områden*
 - *Följande områden har tagits bort från förslaget*
 - *Bostäder Sörsundet, Dalälven*
 - *Bostäder Västra Färholmen*
 - *Följande områden har lagts till:*
 - *Bostäder Mackmyra, områden vid Gavleån vid Forsbacka*
 - *Bostäder och verksamheter Eskön*
 - *Verksamheter Västra Färholmen*

Ortsfördjupning för Forsbacka

Byggd miljö

Bostäder

För synpunkter kring Landsbygdsutveckling i strandnära lägen se LIS sid 41-42.

Sandvikens kommun, Naturskyddsföreningen, Forsbacka

Socialdemokratiska förening samt ett flertal privatpersoner är positiva till att det byggs mer i Forsbacka. **Gästrike Vatten** ser gärna att man förtätar och exploaterar i samband med utbyggnad till de omvandlingsområden som finns i utbyggnadsplanen för tex Heliga landet. **Naturskyddsföreningen** anser att man kan bygga fler bostäder än 300 i Forsbacka. Det finns möjligheter att bygga bostäder vid infarten från Sandviken, utveckla Ovakos nedlagda industriområde. Positiv till LIS-områden i Forsbacka.

Forsbacka Socialdemokratiska förening anser att Forsbacka idag ett samhälle med de flesta av de samhällsinstitutioner som en väl utbyggd serviceort behöver. Med ett ökat bostadsbyggande är vår bedömning att de samhällstjänster som dagis, skola, fritidsgård, idrottsplats och bibliotek redan finns och även har en kapacitet att kunna erbjuda flera boende service med nuvarande utbud.

Verksamheter

Näringslivs- och arbetsmarknadsnämnden En revidering av ortsanalys Forsbacka krävs då förutsättningarna för orten ur ett näringslivsperspektiv förändrats radikalt pga industrinedläggning. **Gästrike Återvinnare** Forsbacka har en central och viktig placering när det gäller avfallshanteringen i Gästrikland och Älvkarleby. Det är viktigt att det finns mark för framtida behov av avfallshandling i Forsbacka. Forsbacka är föreslagen som plats för framtida Återanvändningscentral för bygg och rivningsfall i Avfallsplanen.

Naturskyddsföreningen, Forsbacka Socialdemokratiska förening och flera privatpersoner vill att holmen där Sundgrens Åkeri ligger ska ges en annan användning. Olika användningar föreslås bostäder, cafe eller restaurang eller att holmen ska göras tillgänglig helt för friluftsliv.

Privatpersoner

Möjligheter för näringslivet att utvecklas i Forsbacka. - Bygg om Ovakos lokaler i Forsbacka till serverhall/husvagnsgarage. - Två mycket vackra lägen vid Storsjön används idag av Sundgrens Åkeri och Forsbackatvätten. Dessa lägen borde utvecklas till något mer attraktivt för Forsbacka som ort. - Utveckla verksamheten i gamla bruket (Forsbacka). Är en turistattraktion om den ges mera liv. - Finns mycket tillgänglig industrimark vid E16 i Forsbacka - Mark för kommunikation finns vid Boviksvägen Forsbacka. - Datahall möjlig i Forsbacka. - Utveckla verksamhetsområdet vid Stentorpsvägen i Forsbacka. - Nyttja området runt E16 (av-påfart Forsbacka) där kan vi bygga ett logistikcentrum. - Förslag på läge för hästgårdar djurhållning i Forsbacka

Mötesplatser, fritid, kultur, rekreation

Naturskyddsföreningen möjliggör promenadstråk längs hela stranden mot Storsjön i Forsbacka. **Flera privatpersoner** trycker på bättre underhåll av Bruksparken och rekreativstråken.

Naturskyddsföreningen, Forsbacka Socialdemokratiska föreningen Skötselplan för Bruksparken i Forsbacka behövs.

Privatpersoner

Återuppta skid/skridskospår från Forsbacka till Sandviken/stenbryggan. - Idrottshall och gym behövs i Forsbacka. - Konstfrusen is Forsbacka. - Utveckla idrottsområdet Mariehov Forsbacka. - BMX-park eller skatepark för unga behövs i Forsbacka. - Gatubelysning önskas längs Storsjövägen, Forsbacka. - Utveckla friluftslivet vintertid genom att hålla en plogad underhållen skridskoväg med anslutning till den av Sandvikens kommuns plogade skridskoväg mot Årsunda. Positivt att parken i Forsbacka underhålls. Strandpromenad och fler badplatser, gärna målpunkt i form av grillplats. - Strandpromenad från Labbis till Svartberget hela vägen som tidigare planerats - Fler vindskydd i Storsjön. - Utveckla friluftslivet vintertid genom att hålla en plogad underhållen skridskoväg med anslutning till den av Sandvikens kommuns plogade skridskoväg mot -Årsunda. - Bra förslag på natur, friluftsliv och kulturmiljö- Hur påverkar gruvan Forsbacka? - Låt Forsbacka leva kvar som den natursköna plats som den nu är. Det är så många barn som bor och växer upp nu i denna underbara miljö. Fler båtplatser behövs i Forsbacka. Utveckla småbåtshamn på gamla ångbåtsbryggan i Forsbacka

Kulturmiljö

Länsstyrelsen Riksintresse kulturmiljö som kan komma att påverkas av de förslag som finns i översiktsplanen är Forsbacka bruk (X811). LIS-områden är föreslagna. Ett av områdena går in i kanten på riksintresset. Det är viktigt att se över hur bebyggelse kan placeras och utformas för att inte påverka riksintresset negativt. **Hembygdsföreningen Gävle Gille** Kartan sid 58 borde även omfatta byggnadsminnen.

Teknisk försörjning

Forsbacka Socialdemokratiska föreningen Vi vill att utbyggnaden av fibernätet fortsätter

Kommunikation och infrastruktur

Gång – och cykeltrafik

Organisationer, föreningar och företag

Naturskyddsföreningen framför att cykelbanor saknas och bör byggas fram till den planerade hållplatsen för långfärdsbussar. **Forsbacka Socialdemokratiska föreningen** vill att en gång och cykelväg byggs mellan bostadsområdet Brunnsvik och (Stensängsvägen) för att framförallt de barn som bor i Brunnsvik inte skall behöva ta sig ut på den trafikerade Boviksvägen för att kunna komma skolan, idrottsplatsen m.m. i Forsbacka.

Privatpersoner

Cykelbana Stentorpsvägen viktig. - Gång- och cykelstråk Sandviksvägen, Överhärde, Stentorpsvägen - En gång och cykelväg mellan Brunnsvik och Stenängsvägen för barnen ska få säker väg till skolan och idrottsplatsen i Forsbacka. - Bra med cykelväg mellan Forsbacka och Sandviken, den vägen är livsfarlig att gå/cykla efter. Likaledes vägen mot Valbo, där behövs också cykel och gångbana. - Låg standard idag på det regionala cykelstråket som föreslås. - Gatubelysning Storsjövägen- Belysning är viktigt mellan Forsbacka och Solbacka.

Kollektivtrafik – buss och tåg

Länsstyrelsen, Trafikverket Mark behöver tas i anspråk inte bara för Forsbacka motorväghållplats utan även för pendlarparkeringar, för gående och cyklister. **Sandvikens kommun** Satsningen på Forsbacka motorväghållplats är positiv för målet om funktionsblandning och strategiskt markutnyttjande. **Forsbacka**

Socialdemokratiska förening anser att motorvägshållplats med parkering för pendlare, som föreslås på sidan 10 i programmet, kommer att förbättra läget betydligt och behöver anläggas snarast.

Forsbacka Socialdemokratiska förening är positiva till översiktsplanen förslag på sidan 10. Ca 800 m av denna sträcka saknar också gatubelysning, är tillika den enda sträcka från Forsbacka till Gävle som inte har gatubelysning.

Naturskyddsföreningen Vid ny sträckning av järnvägen västerut bör en ny sträckning mer centralt i Forsbacka och Hofors utredas.

Privatpersoner

Förbättra kollektivtrafiken så att det verkligen fungerar att åka till jobb både till Sandviken och Gävle. - Bättre kollektivtrafik och tätare (i Forsbacka). - Tätare lokaltrafik är viktigare än motorvägshållplats. - Flytta 41:an så att det går på Valbovägen som ett komplement till 91:an. - Skoltrafik och Xtrafik är inte synkade Forsbacka. - Långfärdsbussterminal i Forsbacka. - Tågstation i Forsbacka. -Mark för kommunikation längs Boviksvägen

Godstrafik – utveckling verksamhetsområden

Gästrike Återvinnare Ytterligare en intressant möjlig framtida utveckling kan vara en spåranslutning till järnvägen som passerar genom området. Detta för att möjliggöra mer miljönriktade transporter av avfall från anläggningen till andra behandling och återvinningsanläggningar t.ex. Forsbacka. **Mackmyra bruk** Gävle kommuns tankar på en logistiklösning med järnväg i skogen norr om Tolvfors vore en förbättring av järnvägslösning kring Gävle och även Forsbacka. Angeläget att Bergslagsbanan får högre kapacitet genom dubbelspår.

Biltrafik

- Naturskyddsföreningen och privatpersoner anser att farten behöver sänkas för trafiken vid infarterna i Forsbacka. Båttrafik, fritidsbåtar

Gävle kommuns kommentar:

- *Ortsfördjupning för Forsbacka har reviderats avsnitt kring ny bebyggelse. Texten har kompletterats med mer beskrivande text samt i karta med index för de olika utpekande utredningsområden för bostäder och verksamheter inkluderat föreslagna LIS-områden. Nya LIS-områden öster om Gavleån har tillkommit. I text och karta har även befintlig planberedskap i detaljplaner redovisats. Utifrån förslag till förändringar har strategiska markområden för ortens utveckling pekats ut. Nytt utvecklingsområde för verksamheter föreslås för befintligt verksamhetsområde öster om Stentorpsvägen. Området är inte detaljplanelagt idag.*
- *Avsnitt kring kulturmiljö och värdefull bebyggelse har kompletterats med text och karta.*
- *Kartor har reviderats med fler platsnamn och symboler för att underlätta orientering och tydlighet.*

Ortsfördjupning Hamrångebygden, Bergby och Norrsundet

Hamrångebygden

Byggd miljö

Privatpersoner

Utveckla Norrsundet till en by inte en stad. - Positivt Serviceort (Bergby), utveckling av tåg/järnväg. Behovet här för utveckling är stort, pga att arbetstillfällena behövs mm.

Bostäder

För synpunkter kring Landsbygdsutveckling i strandnära lägen se LIS sid41-42.

Flera privatpersoner lyfter fram behov av äldreboende/trygghetsboende i Hamrångebygden.

Mötesplatser, fritid, kultur

Privatpersoner

Alla behöver motion och hälsa = alltså behöver vi en idrottshall - Större gymnastiksal Norrsundet. - Stärk skolan och bygg en gymnasal i Bergby för skola och föreningsliv - Utveckla havsbadet mer - Ridklubb i Hamrånge önskas - Belysning konstgräsplan i Bergby. - Belysning på konstgräsplanen önskas Bergby. - Belysning saknas efter huvudstråket gamla E4 Den vägen är ju cykel och gångstråket mellan byarna. - Vi vill ha tillbaka belysningsmaster vid 583:an, nu är de ersatta med lägre stolpar som inte är lika bra. - Vägbesynning istället för gång- och cykelväg mellan Hamrångefjärden och Bergby, i närtid.

Verksamheter

Hamrångegruppen påtalar att det finns 4 st verksamma fiskare, varav 2 på deltid i Norrsundet.

Privatpersoner

Norrsundets hamn ska utvecklas till ett "energibruk". - Hamnen i Norrsundet byggs ut. - Bostäder istället för industri i Norrsundet. - Ett industrihotell kan byggas vid Hagsta resecentrum. - Bergby blommor, här stoppas orangeri pga detaljplan. - detaljplaner hämmar ortens utveckling. - Bergby centrum utarmas nu säljs församlingshemmet. - Satsa 10-20 miljoner som vi här ute i Hamrånge kan satsa på turism och arbetstillfällena.

Yimby Gävle anser att nämna Hagsta som ett exempel på "stationsnära läge" och en plats där man kan föreslå "ett effektivt nyttjande av marken med högre täthet och blandad bebyggelse" känns inte rimligt. Hagsta station kommer att vara en av Sveriges mest ensligt belägna stationer med praktiskt taget ingenting inom gångavstånd förutom skog

Service

Privatpersoner

Trödjens barn ska hänvisas till Bergby skola. - Lagg inte ned skolan i Norrsundet. Gör Norrsundet attraktivt som ni skriver. - Stärk skolan i Hamrångebygden.

Kulturmiljö

Privatpersoner

Information om byarna Ösaren och Jordåsen m.fl. bör tas med i kulturmiljöprogrammet för ÖP Gävle. - Ta stort ansvar för att skydda historisk kulturmiljö för att ge bygden en

tydlig identitet. - Bevara alla miljöer som står för natur och kultur. Lyft och stärk historien som finns på bygden. Det stärker oss, turism och framtid.

Natur och friluftsliv

Stiftelsen Fjärdöns Framtid vill att förslag till naturreservat på Fjärdön utvidgas med öarna Kyrkgrund och Tjuvharen. **Privatpersoner** framför att det är bra förslag till skyddad natur och de är positiva till naturreservat på Fjärdön.

Kommunikation och infrastruktur

Gång – och cykeltrafik

Privatpersoner

Cykelväg från Norrsundet till Hari. - Cykelväg från Katrineholm till Hari - Förslag på ny gång och cykelled mellan Axmar och Gävle. - I väntan på cykelväg mellan Hamrångebygden och Bergby så sätt upp vägbelysning. - Vill ha belysning efter gamla E4, väg 583 mellan Hamrångefjärden-Hagsta-Bergby- Tillgänglighet till Nöttersvearna måste återupprättas genom en gång- och cykeltunnel under E4. - Planerade gasledningen från Norrsundet under E4:an bör göras med kombinerad gång och cykeltunnel. Viktigt med passage under planerade nya järnvägen också.

Kollektivtrafik – buss och tåg

Utbildningsnämnden ser att det planerade järnvägsstopet i Bergby kan på ett liknande sätt bli avgörande för skolans utveckling och attraktivitet för både elever och personal.

Naturskyddsföreningen Bra med ny järnvägsdragning väster om Bergby, men låt den befintliga järnvägen genom Bergby vara kvar för lokal trafik. Hållplatsen vid Hagsta som planeras för den nya järnvägen ligger för långt bort vilket medför att folk ändå kommer att åka bil till Gävle eller Söderhamn.

Privatpersoner

Tågstation i Hagsta känns inte rimlig. Pendlare från Hamrånge tar inte bilen till Hagsta för att färdas med pendeltåg till Gävle utan tar bilen till Gävle. - Förslag tågstopp Hagsta istället vid Fäbovägen. - Bra förbindelse mellan Hamrånge och Hagsta måste skapas om tågstoppet blir där. - Tågstopp i Bergby i väntan på tågstopp i Hagsta. - Station för X-tåget bör omedelbart anläggas vid Bergby och Björke. - Inte så troligt att många kommer att använda Hagsta Tågstopp för färd in mot Gävle, gå snabbare att ta bilen. - Dubbelspår från Axmar, via Bergby och Norrsundet - Dubbelspår längs befintlig Ostkustbana och tågstopp i Hamrångefjärden nu. - Tåget som brukar komma till julmarknaden i Norrsundet ska komma varje år. - Tågstopp NU i Hamrångefjärden ? dubbelspår där! Tills vi får en annan lösning? - Bättre/tätare bussförbindelser till Norrsundet/Hamrånge - Tågstopp -> Viktigt! Snarast! - Skrota iden om en västlig dragning av OKB och hållplats vid Hakke Gärd dels av kostnadsskäl men även av tillgänglighetsskäl OKB-dragning genom Hamrånge bör i l:a hand ligga kvar i befintligt läge.

Godstrafik

Trafikverket När det gäller Norrsundets hamn vill vi upplysa om att underhållet av järnvägsanläggningen ut till hamnen upphört från och med tågplan 2015 (2014-12-10). Det finns idag inte volymer som motiverar ett återupptagande av underhåll. (

Biltrafik

Privatpersoner

Hög hastighet på Hamrångevägen. - Förbjud lastbilstransporter med överskjuten bred last på väg 583.

Båttrafik - hamnar

Länsstyrelsen Norrsundets hamn kan inte bedömas som stor, se fartygs- och vindrestriktioner från Sjöfartsverket.

Naturskyddsföreningen och privat personer är Positiva till en utveckling av Norrsundets småbåtshamn.

Privatpersoner

Bevara möjlighet att bygga sluss i Midsundet - Kommunalt stöd till småbåtshamn i Norrsundet - En ramp behövs för båttrailers vid Hällskärsvägen. - Hamnen i Norrsundet och järnvägen viktigt samt muddring och utbyggnation.

Gävle kommuns kommentar:

- *Ortsfördjupning för Hamrådebygden har reviderats avsnitt kring ny bebyggelse. Texten har kompletterats med mer beskrivande text samt i karta med index för de olika utpekande utredningsområden för bostäder och verksamheter inkluderat föreslagna LIS-områden. LIS-område för bostäder på Fårholmen 3.1 har reviderats i yta samt ändrats till verksamhetsändamål.*
- *I text och karta har även befintlig planberedskap i detaljplaner redovisats. Utifrån förslag till förändringar har strategiska markområden för ortens utveckling pekats ut.*
- *Avsnitt kring kulturmiljö och värdefull bebyggelse har kompletterats med text och karta.*
- *Kartor har reviderats med fler platsnamn för att underlätta orientering och tydlighet.*
- *Text kring Norrsundets hamn har justerats och intressekonflikter mellan hamnverksamhet och andra intressen har lyfts fram.*
- *Intressekonflikten mellan kommunikationsintresset och det rörliga friluftslivet vid E4 och Ostkustbanans nya sträckning väster om E4 har kompletterats.*
- *Kommunens område för långsiktigt skydd vid Fjärdön har utökats med öarna Kyrkgrund och Tjuvharen.*
- *Förslag till rekreativt cykelstråk längs kusten har kompletterats. Se även Kust och hav.*

Ortsfördjupning Hedesunda

Naturresurser

Gästrike Vatten Hedesunda-hänsyn till vattentäkten bör beskrivas tydligare.

Privatpersoner värna om åkermarken i Hedesunda

Byggd miljö

Bostäder

För synpunkter kring Landsbygdsutveckling i strandnära lägen se LIS sid 41-42.

Privatpersoner föreslås att bostäder ska byggas i Hedesunda längs ny gc väg ner mot Ön och utveckla Koffsta, Ullanda, Landa mot Östveda. Viktigt är att utveckla vatten och avloppsförsörjningen inklusive bredband till alla både gamla hus och nya.

Mötesplatser, fritid, kultur

Naturskyddsföreningen Barnens gymnastikhall bör byggas ut, samt en riktig ishall nödvändig för ishockey - intresset är stort.

Privatpersoner

Hall över hockeyplanen önskas i Hedesunda, bra genusperspektiv 50-50 tjejer/killar. - Flytta hockeyplan och bygg ny ishall i anslutning till skolan. - Konstfrusen hockeyhall Hedesunda. - Bättre större gympahall Hedesunda - Fotbollsplan och hockeytak Hedesunda. - Viktigt att idrottsplatsen intill spårområdet behålls och utvecklas Hedesunda. - Här finns sammanhållning kring jakt och fiske, Hedesunda. - Skatepark i Hedesunda - Lampor vid Hedesunda IP.

Verksamheter

Naturskyddsföreningen Bredband bör byggas ut tillsammans med ett center för den som vill arbeta på distans mot Gävle, Uppsala eller Stockholm. Positiv till att utveckla Bojeppsområdet. **Gästrike Vatten** framför att om en satsning på Bojeppsområdet ska göras bör det tydliggöras hur den tekniska försörjningen ska se ut.

Centerpartiet värnar goda förutsättningar till arbetstillfällen i hela kommunen. God tillgång till lämplig mark för företagsetableringar är viktig. Den förestående ombyggnaden av riksväg 56 kommer att förbättra kommunikationerna såväl norrut som söderut. Hedesundas attraktivitet kommer att öka. Redan nu behövs mer industritomter i Hedesunda.

Privatpersoner

Verksamheter vid Bojepps är bra, utveckla det - VA och dagvattenfrågan måste lösas av kommunen. - Industritomter behövs i Hedesunda

Service

Privatpersoner lyfter behovet av samhällsservice i Hedesunda, högstadieskola till Hedesunda. Hälsocentral, tandläkare och parkering behövs i Hedesunda.

Kulturmiljö

Länsstyrelsen Riksintresse kulturmiljö som kan komma att påverkas av de förslag som finns i översiktsplanen är Hedesunda-Ön (X807). Här finns flera LIS-områden föreslagna. Området är fornlämningsstätt, vilket innebär att arkeologiska utredningar måste göras innan bebyggelse planeras. Viktigt är också att volym och utformning av tillkommande bebyggelse anpassas till platsen.

Natur och friluftsliv

Naturskyddsföreningen Dalälvsområdet och Ön är uppskattade utflyktsmål och har stora naturvärden. Det är viktigt att en eventuell LIS- satsning här inte försvarar för gäster att vandra fritt i naturen på ön och att den görs i samverkan med campingen.

Privatpersoner

Utvidgning av campingen i Hedesunda (LIS) får inte förstöra naturen. Bevara åkermarken. Bygg en hockeyhall. Dålig skötsel av grönytor.

Teknisk försörjning

Privatpersoner önskar bättre täckning för bredband och mobiltelefon på Ön

Kommunikation och infrastruktur

Gång – och cykeltrafik

Naturskyddsföreningen Cykelbanor mot kyrkan och Ön är nödvändigt. Det behövs bättre cykelparkeringar vid busshållplatserna.

Privatpersoner

Framkomlighet för gående och cyklister måste prioriteras högre i Hedesunda. - Främst framkomligheten ut till Ön. Denna påtänkta cykelväg är avgörande för Hedesundas framtid.- Cykelväg till Sandnäs. - Bättre cykelparkering vid busshållplatser Hedesunda.

Kollektivtrafik – buss och tåg

Naturskyddsföreningen Bättre busstrafik och pendlarparkeringar i Hedesunda.

Privatpersoner

En buss över länsgränsen från Hedesunda (Gysingelänken). - Tätare busstrafik 25:an, liten buss om det är få som åker. - Tätare busstrafik till Hedesunda. -Gymnasieelever i Vindersjö borde få åka med skolbussen. -Kågbo har anslutning till 49:an. - Pendlarparkering vid Gamla "Däck Bengt" Hedesunda

Biltrafik

Länsstyrelsen, Trafikverket Riksväg 56. Kartan som finns med på sidan 98 är gammal och en nyare finns över alternativen. Lokaliseringsutredningen pågår fortfarande.

Länsstyrelsen, Trafikverket Fördjupade översiktsplanen för väg 67 som föreslås utgå i planens inledande stycke. Planen är mycket riktigt inaktuell i den norra delen men delen från Hedesunda-Valsjön går i samma stäckning som det utredningsområde som finns för vägsträckningen, om än mycket smalare. Den fördjupade översiktsplanen hade som syfte att säkerställa markåtkomsten för en framtida vägdragning. Behovet att säkerställa marken är fortfarande aktuellt så länge det inte finns en fastställd vägplan. Det är bra om detta går att beakta fram tills en antagen vägplan finns.

Naturskyddsföreningen Hedesunda bör få en bilpool och laddningsstationer för elbilar.

Privatpersoner

Bra med väg 56. - Parkering Sandnäs, Hälsocentral, tandläkare räcker inte till. - Vägen Hedesunda-Finnböle-Gävle heter 509 och 56:an är vägen till Främlingshem. - Väg 56 ska utvecklas och förbättras. Viktigt för Hedesunda centralort. Väg 509 ska avlastas från tung trafik.

Gävle kommuns kommentar:

- *Ortsfördjupning för Hedesunda har reviderats avsnitt kring ny bebyggelse. Texten har kompletterats med mer beskrivande text samt i karta med index för de olika utpekande utredningsområdena för bostäder och verksamheter inkluderat föreslagna LIS-områden.*
- *I text och karta har även befintlig planberedskap i detaljplaner redovisats. Utifrån förslag till förändringar har strategiska markområden för ortens utveckling pekats ut.*
- *Rv 56 olika utredningsförslag har reviderats i text och karta.*
- *Avsnitt kring kulturmiljö och värdefull bebyggelse har kompletterats med text och karta.*
- *Kartor har reviderats med fler platsnamn för att underlätta orientering och tydlighet.*

- *Avsnittet kring miljö- och riskfaktorer har kompletterats med mer beskrivande text kring Hedesundas vattentäkt och de riktlinjer som översiktsplanen ger för skydd av vattentäkt.*

Miljökonsekvensbeskrivning och hållbarhetsbedömning

Länsstyrelsen ser ett behov av tydligare analys av de negativa konsekvenserna av vardera utbyggnadsriktningarna. Tydligare beskrivningar och analys av målkonflikter mellan minskande naturresurser och mer bebyggelse.

Gästrike Vatten anser att MKBn behöver kompletteras i stor utsträckning med en tydligare analys och konsekvensbeskrivning samt en översyn av slutsatserna. Genom att omfatta även Gävle stad i analysen för att bedöma påverkan på vattentäkten, Gävle-Valboåsen, som är belägen genom hela tätorten där huvuddelen av exploateringen är planerad att ske ges en mer rättvis beskrivning av konsekvenser och möjlighet till kloka vägval.

Gästrike Vatten En ny sträckning av ostkustbanan får störst påverkan på vattenförsörjningen och Gävle-Valboåsens vattentäkt i en västlig sträckning, ej i östlig sträckning som det beskrivs i MKB. Axmars vattentäkt påverkas oavsett sträckning.

Gästrike Vatten Under förslag till ytterligare utredningar i MKB bör hydrogeologiska utredningar lyftas inom eller nära åsen.

Vänsterpartiet Gävle tycker att en social konsekvensbeskrivning bör övervägas och att översiktsplanen bearbetas med ett tydligare socialt perspektiv. **Miljöpartiet de gröna** föreslår att kommunen tar fram en hållbarhetschecklista som ska användas för att analysera större nybyggnation ur ett socialt och ekologiskt hållbarhetsperspektiv.

Gävle kommuns kommentar:

Miljökonsekvensbeskrivningens och hållbarhetsbedömningens texter har omarbetats och blivit tydligare. Såväl negativ som positiv påverkan har redovisats i dokumentet. Teckenförklaring har infogats till alla tabeller. Fortsatta utredningar mm finns uppsatta som fortsatt arbete kommer att föras över till en genomförandeplan. Hänsyn till vattenresurser är tydligare beskrivet liksom målkonflikter.

Kulturmiljöprogram

Länsstyrelsen Gävleborg

- Kulturmiljöprogrammet ambitiöst och väl genomarbetat.
- Riktlinjerna för tillkommande byggnader kan vara för detaljerade.

Länsmuseet Gävleborg: Det saknas vissa kategorier av områden som är utpekade.

Hembygdsföreningen Gävle Gille:

- Omfattande och grundligt program. Den allmänna delen svårförståelig.
- Plankartan på sid 6 bör redovisa alla kulturmiljöprogram.
- Kartorna bör redovisa Lis-områden.
- Beskrivningen av lagrummen för skydd av kulturvärden behöver förtydligas. Översyn av Riktlinjerna för tillkommande byggnader.
- Tabell som redovisar alla områden.

Föreningen Hyttans vänner Saknar en tydligare redovisning av kulturreseptatet Axmar bruk.

Gävle kommuns kommentar:

- *Gävle kommun tackar för den positiva responsen.*
- *Riktlinjerna har omarbetats i syfte att få en bredare skrivning.*
- *Programmet har en geografisk avgränsning. Resterande delar av kommunen redovisas i de andra kulturmiljöprogrammen som tillhör avgränsningarna för Norrlandet, Gävle stad och Eskön.*
- *En karta har lagts till som redovisar alla områden som täcks av kulturmiljöprogram.*
- *Tillägg i texten har gjorts samt översyn av layouten i syfte att få tydlighet.*
- *Kartorna har kompletterats med Lis-områden*
- *Förändring av texten har skett i syfte att öka tydligheten vad gäller riktlinjer och kopplingen mellan översiktsplanen och kulturmiljöprogrammet.*
- *Ingen förändring har gjorts utan texten har förtydligats.*
- *I texten omnämns att Axmar är ett kulturreseptat. Reservatets skydd och syfte har dock inte beskrivits av utrymmesskäl. Vid hantering av förfrågningar och ärenden får man dock läsa reservatsbeslutet som finns hos bla Samhällsbyggnad Gävle.*

Sammanfattning av Länsstyrelsen Gävleborgs yttrande

Nedan följer en sammanfattning av länsstyrelsens yttrande.

Länsstyrelsen vill särskilt lyfta fram:

- Vikten av bostadsförsörjning och integration av nyanlända.
- Risker för dricksvattenförsörjningen med bebyggelseutveckling på Valboåsen.
- Behovet av klimatsäkring i samband med förtätning av Gävle stad.
- Konflikter kring oexploaterade LIS-områden.

Riksintressen

Friluftsliv

Redovisning av riksintresse för rörligt friluftsliv enligt MB 4 kap 2 § ”Dalälven från Avesta till Skutskär” saknas i text och karta.

Kulturmiljö

Riksintresset kan påverkas negativt vid utbyggnad av 800 bostäder på Norrlandet. LIS-områden på Hedesunda-Ön är fornlämningsstätt och kräver arkeologiska utgrävningar innan exploatering. Ett av LIS-områdena vid Forsbacka bruk påverkar riksintresset. Vid bebyggelseutveckling i nära anslutning till odlingslandskap och komplettering i befintliga byar i Södra Valbobygden är det särskilt viktigt att studera omfattning och utformning på ev ny bebyggelse.

Totalförsvaret

Redovisning saknas. Framförallt höga objekt som exempelvis vindkraftverk kan påverka riksintresset negativt. Försvarsmakten föreslår komplettering av text (s 4).

Gävle kommuns kommentar:

Redovisning av riksintresset har justerats. Översiktsplanen lyfter behovet av avvägningar mot kulturmiljöns intressen. Komplettering av försvarets intressen har skett i avsnitt vindkraft.

Miljökvalitetsnormer

Länsstyrelsen är positiv till kommunens arbete med miljökvalitetsnormer med saknar en åtgärdsbeskrivning i ÖP:n. Rubrik saknas (s 151) – ”Miljökvalitetsnormer för vatten”. MKN knutna till havsmiljön genom havsmiljödirektivet saknas också, liksom kommunala åtgärder kopplade till åtgärdsprogrammet för havsmiljön.

I webbkarttjänsten bör MKN för luft och vatten redovisas på samma ställe under samma rubrik, förslagsvis ”Klimat, miljö och riskfaktorer”.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplanen har justerats ang miljökvalitetsnormer. Webbkarttjänstens redovisning kommer ses över.

Strandskydd

ÖP:n bör förtydligas avseende var utvidgat strandskydd finns.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplanen kompletteras med förslag till utvidgat strandskydd.

Områden för LIS

Resonemang kring vilken hänsyn kommunen tänker ta till olika värden och intressen inom LIS-områdena saknas. Tydligare beskrivning av motiv och sammanvägning av kriterier behövs, särskilt vid avsteg från kriterierna. Genomtänkt argumentation behövs för att understödja val av LIS-områden vid avsteg från kriterierna. Arkeologiska utredningar kan bli aktuellt för samtliga LIS-områden. Resonemang kring översvämningens problematik saknas.

1.1 Axmar bruk

Bostäder, privata stugor och hotell inte lämpligt. Särskild hänsyn till naturvärden (bland annat flodpärlmussla) vid Skärjäns mynningar.

2.3 Axmar by

Botaniska naturvärden vid Sälgviken bör uppmärksammas.

3.1 Fårholmen och Saltharsfjärden

Fritids- och permanent bebyggelse mindre lämpligt eftersom området inte har liten betydelse för strandskyddets syften. Däremot kan området ev flyttas öster om vägen. Då behövs både en kulturhistorisk utredning och grundliga miljöutredningar.

3.2 Fårholmen och Saltharsfjärden

Mer än liten betydelse för strandskyddets syften och därför inte lämpligt för LIS. Även tveksamt om området kan bidra till utvecklingen av landsbygden.

3.4 Fårholmen och Saltharsfjärden

Området ligger inom naturvårdsprogram Lindön-Björnön-Iggösundet samt utökat strandskydd. Utredds för reservatsbildning. Olämpligt för bostäder men kan passa för verksamheter med koppling till framtida naturreservat.

4.2 Hamrångefjärden och Hamrångeån

Områdets avgränsning bör ändras så att nyckelbiotop och sällsynta svampar undantas, förslagsvis förskjuts området västerut.

5 Skäggaren

Länsstyrelsen tveksam till området då sjön är relativt oexploaterad. Om kommunen går vidare med förslaget bör ny bebyggelse anläggas vid befintlig väg och bebyggelse, området flyttas österut.

6.3 Storsjön

Delvis inom riksintresse för kulturmiljövård. Fornlämning finns på udden. Ev bebyggelse bör därför läggas långt från stranden och anpassas utifrån riksintresset. En zon bör undantas för att tillgodose det lokala rekreativintresset.

7 Åsbyvallen vid Fäbodsjön

Överlappar område för kulturhistorisk bebyggelse. Avvägning behövs kring påverkan på fäbodområdets karaktär. Justering i områdets avgränsning kan vara aktuell. Området bör också avskiljas från vägen så att marken nära vattnet lämnas orörd.

8 Kågbo

Inom naturvårdsprogram Runön-Viforsen, riksintresse naturvård Nedre Dalälven samt riksintresse friluftsliv Nedre Dalälvsområdet. LS positiv till försiktig utbyggnad av området. Äldre exemplar av tall och gran ska sparas. Större yta än nuvarande område olämpligt. Viforsen har stora biologiska och rekreativa värden som bör tas hänsyn till.

9 Ålbo

Utökat strandskydd råder. Hela området inom en rad riksintressen och naturvårdsprogram. Kulturlämningar finns. LS motsätter sig förslaget mot bakgrund att

området till stor del utgörs av jordbruksmark samt att det i stort sett är orört. Om kommunen justerar området så att jordbruksmark och strandnära mark undantas samt att området planläggs för mindre gårdar med glesbygdskaraktär kan det ev godtas.

10.1 Ön

Utökat strandskydd råder. Hela området inom riksintresse Naturvård Nedre Dalälven, riksintresse kulturmiljövård Hedesunda-Ön samt friluftsliv Nedre Dalälven samt naturvårdsprogram Ön. En begränsad utveckling av området möjlig men utredning kring kulturlämningar behövs.

10.2 Ön

LS kan acceptera bebyggelse på Ön om det görs med hänsynstagande till de stora värdena avseende natur och kultur (form- och kulturlämningar och riksintresse kulturmiljö) samt karaktären på befintlig bebyggelse.

11 Södra sundet

Bör utgå då det är oexploaterat och med stort avstånd till Hedesunda. Även risk för översvämning. Berör en rad riksintressen och naturvårdsprogram Ön.

12 Hadesholm

LS kan tillåta området för verksamhet för friluftsliv och turism i mindre skala. Berör en rad riksintressen. Utökat strandskydd råder och en arkeologisk utredning behövs.

13 Hällskog

Mindre utbyggnad av fritids- och/eller permanentboende kan vara lämplig då platsen redan har en tillfartsväg, hamn och närhet till befintlig bebyggelse. Berör naturvårdsprogram och en rad riksintressen. Utökat strandskydd råder. Område 13.1 särskilt lämpligt.

Gävle kommuns kommentar:

- *Översiktsplanens LIS kapitel har justerats med att förtydliga motiv och avvägningar som behöver ske i fortsatt planering. Detaljplanering kommer krävas vid exploatering inom LIS-område. Kriterier för LIS - Kollektivtrafikriteriet har tagits bort.*
- *Revideringar av områdesavgränsningar. Förtydliganden kring motiveringar till LIS i delområdestexten.*
- *Översiktsplanen har kompletterats i skrivningar om LIS vad gäller förekomst av fornlämningar samt hantering av dessa vid fortsatt utveckling av områdena.*
- *Kulturmiljöprogrammets kartor har kompletterats med föreslagna LIS-områden.*
- *LIS områden*
 - *Följande områden har tagits bort från förslaget*
 - *Bostäder Sörsundet, Dalälven*
 - *Bostäder Västra Fårholmen*
 - *Följande områden har lagts till:*
 - *Bostäder Mackmyra, områden vid Gavleån vid Forsbacka*
 - *Bostäder och verksamheter Eskön*
 - *Verksamheter Västra Fårholmen*

Hälsa och säkerhet

Klimatanpassning

Viktigt att kommunen kontinuerligt bevakar klimatforskningen och i framtiden uppdaterar översiktsplanen i enighet med de framsteg som görs inom området. Dagvattenhantering viktig fråga för samhällsplaneringen framöver. Förtydligande avseende intressekonflikten mellan förtätning i staden och klimatsäkring i avsnittet om klimatanpassning samt dagvattenstrategier för utsatta områden saknas.

Ett förtydligande behövs kring hur kompensationsåtgärder vid exploatering i park- och naturområden i tätort kan se ut (s 37).

Dricksvatten, rent grundvatten, översvämningsrisker, dagvattenhantering viktiga frågor under avsnittet "Behov av planer och program för klimatanpassning" (s 132). En hänvisning till VA-strategin för klimatanpassning av dagvatten vore önskvärd.

Ras, skred, översvämning och erosion

Erosion är i många fall långsamma processer, skred är absolut vanligast i finkorniga jordarter, vilka förekommer framför allt längs vattendrag och utmed isälvsåsarna (s 139). De geotekniska förutsättningarna är i huvudsak gynnsamma inom kommunen men ÖP:n bör ändå översiktligt redovisa geotekniska förutsättningar ur ett geotekniskt säkerhetsperspektiv för att kunna beakta detta tidigt i planprocessen. Förslag till riktlinje: Geotekniska säkerhetsfrågor ska klarläggas vid all framtida detaljplaneläggning samt bygglovsgivning utanför detaljplanelagda områden (s 145). Översvämningskänsliga områden bör pekas ut i ÖP:n och kommunen bör ha en restriktiv hållning mot ny bebyggelse i sådana områden.

Farligt gods

Sjöfartsverkets ansvar kring säkerheten till sjöss bör förtydligas.

Förorenade områden

Strategier och handlingsplaner saknas liksom hänvisning till underlag samt hur man kan ta del av dessa. Tre saker bör speciellt belysas:

- Den allmänna föroreningssituationen i kommunen, med fokus på större förändringar i mark- och vattenanvändningen eller översvämningsrisker.
- Tydligare riktlinjer för hanteringen av förorenade områden i detaljplaneringen (s 145).
- En bedömning av behovet av undersökningar och avhjälpande åtgärder

Radon och radioaktiv strålning

Det finns ingen anledning att peka ut lågriskområden eftersom det lätt leder till missförstånd. Förtydligande kring myndighetsansvar vid rikt- och gränsvärden för radon behövs. Ett ställningstagande i frågan om cesiumbeläggningen från Tjernobyli kan övervägas.

Gävle kommuns kommentar:

Klimatanpassning

Länsstyrelsens synpunkter är delvis beaktade och texten är ändrad för ökad tydlighet. Utredningar pågår för att klargöra vilka områden som riskeras att översvämmas vid skyfall i framtiden. Risken är störst i redan bebyggda områden i staden. Utredningen är inte klar hösten 2016.

VA-strategin och VA-planen är beskrivna under avsnittet "Teknisk försörjning".

En plan för hur kompensationsåtgärder ska genomföras har varit på remiss och beslut kommer att fattas av kommunfullmäktige under hösten 2016.

Ras, skred, översvämning och erosion

En ny riktlinje är införd som kräver geotekniska undersökningar inom områden där risk finns för framtida ras, skred eller erosion vid exploatering eller lovgivning.

Farligt gods

Länsstyrelsens synpunkter införda i texten.

Förorenade områden

Länsstyrelsen efterlyste information hur kommunen arbetar med förorenade områden och var uppgifter om dessa kan sökas. Här redovisas detta arbete. Dessa uppgifter kommer inte att infogas i dokumentet utan är enbart en upplysning till länsstyrelsen

Den samlade kunskap, som finns angående förorenade områden i Gävle kommun, finns tillgänglig i Samhällsbyggnadsförvaltningens kartsystem via Samlingskartan och Hänsynskartan. Där finns ett skikt benämnt Förorenad mark. Detta kartsikt är direktkopplat till Miljö- och hälsoskyddsavdelningens ärendehanteringssystem där allt som har koppling till förorenade områden länkas till berörd fastighet. Viktigt att känna till är att de punkter och riskklassade områden som markeras på kartan inte behöver innebära att just den punkten eller hela fastigheten är förorenad. I kartsiktet redovisas nämligen allt från identifierade objekt som kan vara förorenade till slutrapporter som redovisar hur efterbehandlingsarbeten har utförts. För detaljerad information om respektive objekt måste Miljö- och hälsoskyddsavdelningen kontaktas! Alla handläggare har tillgång till kartsiktet.

Utöver kommunens egna databaser med samlade objekt, så kan ytterligare kunskap finnas samlad hos Länsstyrelsen i Gävleborg. På länsstyrelsens hemsida finns en WMS-tjänst med koppling till Länsstyrelsens databas över potentiellt förorenade områden. Historisk information utgör ett viktigt underlag för att i tidiga planeringsskeden kunna bedöma om t.ex. översiktliga miljötekniska markundersökningar behövs eller inte. Texten i dokumentet är kompletterad med en mening om föroreningsläget sett i stora drag för hela kommunens yta som kommunen bedömer det.

Kommunen anser att Plan- och Bygglagens krav på att utreda markens lämplighet vid planering och lovgivning samt miljöbalken är tillräckliga för att skydda människors hälsa och miljön. Ingen ändring görs i texten. Kommunen redovisar i texten hur framtida arbete med fler utredningar om förorenade områden kan genomföras.

Radon och radioaktiv strålning

Texten om radon är ändrad enligt länsstyrelsens förslag. Kommunen anser inte att nedfallet av cesium från Tjernobyloolyckan är en risk för människors hälsa och avser inte att införa text om detta i dokumentet.

Historisk information om olika fastigheter finns att hämta via Gävle kommunarkiv, Fastighetsdatabasen och Planarkivet. Även äldre flygfoton från Lantmäteriet kan användas.

Byggd miljö

Bostadsförsörjning

Behovet av bostäder och av bostadsbyggande för olika grupper (nyanlända, ungdomar, studenter, äldre, människor med funktionsnedsättning) behöver belysas i ÖP. Hushållstillväxten störst i de äldre befolkningsgrupperna. Boverkets prognos är att ca 6 800 nya bostäder behövs inom FA-regionen Gävle till år 2025. Positivt att kommunens mål om 10 500 bostäder överstiger Boverkets prognos. Prioriteringsordning i utbyggnadsstrategin önskvärd, speciellt inom Gävle stad.

Integration

God planering krävs för att bygga ett långsiktigt socialt hållbart samhälle. Strategier för integrationsarbetet bör tas fram i samband med översiktsplaneringen.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplanen lyfter fram behovet av nya bostäder för alla samt behovet av att i planering av ny bebyggelse tänka utifrån det goda livet för alla med blandade bostadsformer, funktionsblandning, skapande av mötesplatser mm. Gävle kommun har beslutat om framtagande av en förtättnings-, omvandlings- och utbyggnadsstrategi för Gävle stad. Strategin ska svara på hur översiktsplanen till bebyggelseutveckling med 8000 bostäder i Gävle stad ska ske. Parallellt med översiktsplanen kommer en genomförandeplan tas fram, vi tar med oss synpunkten om behov av prioriteringsordning i dessa två arbeten.

Byggnadsfritt avstånd från statliga vägar

Tillstånd från Trafikverket för mindre tillbyggnader behövs alltid om byggnaden ligger nära järnväg. Utanför detaljplanelagt område är det Länsstyrelsen som beslutar om tillstånd.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplanen är kompletterad enligt länsstyrelsens och Trafikverkets yttrande ang byggnadsfritt avstånd.

Kulturmiljö

Kulturmiljöprogrammet

Beträffande riktlinjer för tillkommande bebyggelse finns en viss risk med alltför detaljerade anvisningar avseende utformning och utförande, speciellt om anvisningarna är samma för samtliga områden. Många gånger skulle ny bebyggelse kunna ges en mer modern utformning som tillför värden men ändå underordnar sig befintlig bebyggelse.

Gävle kommuns kommentar:

Kulturmiljöprogrammet har reviderats. Riktlinjerna har omarbetats i syfte att få en bredare skrivning. Se även kommentar under Sammanställning inkomna yttranden/ Kulturmiljöprogram.

Natur- och friluftsliv

Infrastruktur för småbåtstrafik bör inte ske på bekostnad av naturvärden, främst strandskydd. Detta gäller även turismen. Fler kartor som visar endast ett fåtal intresseområden önskvärt.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplanen har kompletterats med två riktlinjer för avvägande. Riktlinje för Inomskårsled har förtydligats: "Farleden för fritidsbåtar får inte påverka natur-, kulturmiljövärden eller fisket negativt" samt "Utvecklingen av kust- och havsområdet ska ske på ett sådant sätt att de värden som finns i området stärks och bevaras. Det gäller för både naturområden och kulturhistoriskt viktiga miljöer". För att ta del av alla kartor och lager med intressen hänvisar vi till webbkarttjänsten där användaren också ges möjlighet att interaktivt välja olika kombinationer av lager/intressen.

Kommunikation och infrastruktur

Biltrafik

Beredskap om trafikmålen inte nås. Exempelvis ev framtida kapacitetsbrist på E16 och väg 76. Speciellt sträckan mellan Gävle och trafikplats Nybo är hårt belastad. Vid en medeldygnstrafik på 40 000 fordon måste projektering för ombyggnad påbörjas. Prognosen fram till 2030 är 31 500 fordon, utan exploatering enligt det öst-västliga alternativet. Det nordliga stråket därför bättre ur trafiksynpunkt.

Godstrafik

Ställningstagande för Gävle godsbangård och Näringen saknas (s 90). Godsflödesanalysen uppdateras med den senaste informationen (s 87). Texten om Gävle hamn bör uppdateras då regeringen inte gick vidare med Gävle som framtida rikshamn. Hamnen i Skutskär är inte en allmän hamn, farleden är däremot av riksintresse (s 32). Norrsundets hamn har inte möjlighet att ta emot stora fartyg (s 92).

Viktiga infrastruktursatsningar

Avsnitten om Gustavsbro, hållplats Gävle C, Gävle C, Bergslagsbanan liksom kartan uppdateras (s 94). För Forsbacka motorväghållplats behövs omfattande åtgärder i form av ex pendelparkeringar, gång- och cykelvägar med mera. Angående riksväg 56 bör både text och karta uppdateras med den senaste informationen. FÖP för väg 67 är inaktuell i den norra delen men från Hedesunda-Valsjön finns sammanfallande delar med utredningsområde för riksväg 56. Markåtkomsten för en framtida vägdragning är fortfarande aktuell och bör beaktas tills en antagen vägplan finns. I övrigt är utbyggnad av Ostkustbanan prioriterad men även Norra stambanan har stor regional betydelse.

Riktlinjer för kommunikation och infrastruktur

Prioriterade åtgärder ur miljöstrategiska programmet bör lyftas ut och synliggöras i riktlinjerna för att konkretisera ÖP i dessa frågor (s 100). Befintliga riktlinjer otydliga kring ambitionen om att bli en klimatneutral kommun.

Gävle kommuns kommentar:

- *Gävle kommun ser också behovet att tydligare analysera infrastruktur och trafik kopplat till stadens tillväxt. Nyligen har beslut fattats om framtagande av en infrastrukturstrategi som mer detaljerat kommer belysa dessa frågor.*

- *Översiktsplanen har kompletterats ang godstransporter och tydliggörande kring avvägningar mot andra intressen, exempelvis vattenresurser.*
- *Rv 56. Text och karta reviderad. Ny text är inlagd kring de tre återstående alternativen. Kommunens ställningstagande kring de tidigare sju alternativen är borttaget.*
- *Riktlinjer har reviderats och utgår ifrån målen i Miljöstrategiska programmet och Trafikstrategin istället för att hänvisa till dem.*

Teknisk försörjning

Energidistribution

Långsiktig strategi för utbyggnad utanför centrala Gävle (serviceorterna) bör framgå, liksom restriktioner för borrning efter bergvärme i Valboåsen. Svenska kraftnäts ansvarsområde bör förtydligas. Angående ev framtida utbyggnad av vindkraft kan även kraftledningsnätet i kommunen komma att behöva byggas ut.

Kommunen bör ta hänsyn till befintliga stamnätsledningar vid ny bebyggelse. Svenska kraftnät har tydlig policy kring detta. Det är även önskvärt om kraftledningar synliggörs i ÖP. Svenska kraftnät vill bli hörda i de ärenden som kan påverka deras anläggningar. Schablonvärden framtagna för en ledning är i många fall missvisande då ledningarna löper parallellt (s 103).

Produktion av förnybar energi

Det finns utredningsområden för vindkraft på platser där Svenska kraftnät har ledningar, vilket kan innebära restriktioner eller framtida utbyggnad av nätet. Post- och telestyrelsen rekommenderar ett samrådsförfarande mellan vindkraftsbolag och radiolänkoperatörer då radiosignaler kan påverkas i vissa fall. Statistiken bör uppdateras (s 106). Energimyndigheten anser att det skulle underlätta för kommande projekteringar om kommunen tydligt framställer potentiella områden i underlaget "Vindkraft i Gävle kommun 2015" som lämpliga områden i ÖP.

Försvarsmakten motsätter sig helt eller delvis utredningsområden för vindkraft W08-W11. För områdena W01-W06 kan en utbyggnad vara möjlig i något eller några av områdena, men ej i samtliga. Försvarsmakten accepterar områdena W07, W12, W13. Det finns risk för att riksintresset skadas på grund av störningar på de tekniska systemen. Försvarsmakten rekommenderar därför att samråd bör ske för områdena W01-W06 samt W09-W11 och att detta omnämns i ÖP.

Länsstyrelsen ser gärna exempel på hur kommunen verkar för att MKN uppnås avseende vattenförekomster som berörs av kraftverk. Fiskvägar, minimitappning i fiskväg samt åtgärder för nedströmsvandring är exempel på detta. Omförhandling av äldre vattendomar och anpassning till modern miljölagstiftning är också önskvärt. Även möjligheterna till geoenergi kan belysas i ÖP.

Vatten och avloppsförsörjning

VA-planens koppling till ÖP bör förtydligas, liksom hur kommunen planerar för att lösa vatten- och avloppsförsörjningen i planerade bostadsområden på landsbygden.

*Gävle kommuns kommentar:
Översiktsplanen har kompletteras ang:*

- Svenska kraftsnäts yttrande kring skyddsavstånd till kraftledningar
- vindkraft
- Koppling mellan översiktsplanens bebyggelseriktningar och befintlig investeringsplan för VA samt behov av revideringar i investeringsplanen för att kunna genomföra översiktsplanen.

Naturresurser

Vatten som naturresurs

Hur vattendirektivet och havsmiljödirektivet kopplar till kommunal planering kan med fördel förtydligas. Även det åtgärdsprogram som tas fram för Bottenhavets vattendistrikt kan omnämnas.

Intressekonflikten mellan exploatering på Valboåsen och dricksvattenförsörjning är central, speciellt i det öst-västra utbyggnadsalternativet. Det bör lyftas att Gävle har ont om lämpliga vattenresurser för dricksvattenförsörjning och att stor hänsyn måste tas till Valboåsen i all samhällsplanering. Markanspråk måste ses över så att inte andelen hårdgjorda ytor ökar med minskad infiltration som följd.

Benämningen "havsvattenförekomster" bör ses över. Kartorna revideras (s 118-119). Benämningen "vattentäkter" bör bytas till "vattenresurser", "influensområde" byts till "tillrinningsområde" i riktlinjerna. Kommunen bör dessutom ha skarpare riktlinje avseende en förbättring av statusen i kommunens vattenförekomster med förtydligande om att både kemisk och ekologisk status avses. Det bör även framgå hur man ska verka för att förbättra statusen.

Råvarutillgångar

SGU respektive regionens ansvar avseende materialförsörjningsplan bör klargöras. SGU har en rad underlag med information. Hushållning av naturgrus är av sådan vikt att den bör förtydligas i riktlinjerna. Kartan i MKB (s 60) bör ses över avseende tillstånd för potentiell gruvverksamhet.

Jordbruk

Förslag till omskrivning av tredje stycket (s 124) finns beskrivet i yttrandet.

Skogsbruk

Skogsmark återfinns inte i strategin för hushållning med naturresurser annat än som tätortsnära grönska. Övrigt skogsbruk på den kommunägda skogsmarken har en blygsam plats i ÖP. Däremot lyfts detta i MKB. Kommunens mål för den kommunägda produktiva skogen bör framgå, liksom en beskrivning av arbetet med drift av skogsmark på ett långsiktigt hållbart sätt.

Fiske

Riktlinjerna kan kompletteras med fredning av grunda havsvikar och undanröjning av vandringshinder för förbättrad status av vattenförekomster.

Gävle kommuns kommentar:

- *Intressekonflikten mellan exploatering på Valboåsen och skydd av grundvattentäkten har förtydligats. Ett arbete pågår om framtagande av en strategi för avvägning mellan exploateringsintressen och täkten.*
- *Översiktsplanen har reviderats i riktlinje för jordbruksmark*
- *Kartan med gruvverksamhet har reviderats.*

Kust och hav

Gällande planer

Även territorialhavet ska planeras i ÖP. Hur definieras ordet "havsplaneringsområde" (s 160, 166). Två allmänna farleder av riksintresse till Gävle hamn finns och bör omnämnas i kartan (s 156).

Delområden

Den ekologiska hållbarheten bör få ökat fokus i koppling till exploatering i kustnära områden. Konkreta exempel på hållbar exploatering kan ges. Ställningstaganden saknas för några delområden om hur avvägningen mellan olika intressen kan ske, alternativt varför ett ställningstagande inte är möjligt i dagsläget. Nordligt utbyggnadsalternativ innebär viss ökad påverkan längs kusten jämfört med öst-västligt alternativ. Kopplingen mellan utbyggnadsriktningarna och kapitlet "kust och hav" är dock otydlig.

I kapitlet har yt- och grundvattenstatus redovisats för första förvaltningscykeln (2004-2009). Detta bör revideras så att kapitlet i sin helhet överensstämmer med övriga ÖP som bygger på den andra förvaltningscykeln (2015-2021). Vattenförvaltning och havsmiljöförvaltning med tillhörande statusklassificering, MKN och åtgärdsprogram har betydelse för kust och hav och bör därför hänvisas till i kapitlet.

Avseende inre fjärden bör ekologisk status snarare än ekologisk potential anges. Utöver metaller, finns även organiska miljögifter i fjärdens bottensediment (s 163). De miljösaneringsåtgärder som föreslås i delområdet Finnarsfjärden bör även gälla Inre fjärden. Ackumulationsbottnar finns mellan Bönan och Lövgrund samt mellan Lövgrund och Eggegrund.

Riktlinjer för kust och hav

Innan riktlinjerna (s 166) föreslås ett kort inledande stycke med hänvisning till övriga riktlinjer i ÖP, på samma sätt som gjorts med ordfördjupningarna.

Gävle kommuns kommentar:

Översiktsplanen har kompletterats i stora delar enligt länsstyrelsens yttrande.

Miljömål

Målkonflikter bör belysas tydligare både i ÖP och MKB. Tabellen i slutet av MKB ger en alltför förenklad bild av medverkan och motverkan av miljömålen och bör utvecklas. Tabellen (s 21) visar bara uppfyllande av miljömål men även negativ miljöpåverkan bör redovisas. Överenskommelsen om genomförandet av åtgärder för miljömål och klimatanpassning bör beskrivas kortfattat i samband med det miljöstrategiska programmet (s 20).

Gävle kommuns kommentar:

Miljökonsekvensbeskrivningens texter och tabeller över påverkan på miljömålen har ändrats och blivit tydligare. Se även svar under miljökonsekvenser här nedan.

Miljökonsekvensbeskrivning

MKB ska beskriva de konsekvenser som följer av de riktlinjer och intentioner som kommunen beskriver i samrådshandlingarna, inte vara en bedömning av samrådshandlingen (MKB s 7). Även negativa miljökonsekvenser bör tas upp på samma sida, inte bara de positiva. Urvalet av åtgärder i ÖP till följd av miljöbedömningen bör understödjas (MKB s 8). Även övriga åtgärder som rekommenderas i MKB bör förtydligas med kommunens ställningstagande. I hållbarhetsbedömningen bedöms ett nordligt stråk vara sämre ur socialt och ekonomiskt perspektiv, medan det ekologiska perspektivet inte omnämns.

Gävle kommuns kommentar:

Miljökonsekvensbeskrivningens texter har omarbetats och blivit tydligare. Såväl negativ som positiv påverkan har redovisats i dokumentet. Teckenförklaring har infogats till alla tabeller. Fortsatt arbete kommer att finnas i en genomförandeplan.